

Přehled obsahu

Poděkování	1
1. Úvod	3
1.1. Předmluva	3
1.2. Účel a zaměření gramatiky	3
1.3. Charakter gramatiky	4
1.4. Obsah a uspořádání gramatiky obecně	5
1.5. K obsahu jednotlivých kapitol	6
1.6. Způsob popisu	6
1.7. Rozvržení popisu gramatických jevů	7
1.8. Jaký jazyk gramatika popisuje	7
1.9. Pojem gramatické normy a gramatičnosti	8
1.10. Vztah deskripce a preskripce	9
1.11. Příklady a doklady gramatických jevů	9
1.12. Způsoby citace dokladů	11
1.13. Zdroje citovaných dokladů	12
1.13.1. České zdroje	12
1.13.2. Německé zdroje	13
1.14. Užité zkratky a značky:	15
1.14.1. Zkratky gramatických jevů:	15
1.14.2. Zkratky zdrojů dokladů a příkladů	16
1.14.3. Zkratky zdrojů teoretických výkladů	17
1.14.4. Značky gramatických jevů	17
2. Komunikativní funkce jazyka a modalita	19
2.1. Úvod	19
2.2. Druhy komunikativních funkcí	20
2.2.1. Obecná charakteristika a pojem performativního slovesa	20
2.2.2. Kontaktné a zdvořilostní KF	24
2.2.3. Sdělovací KF	33
2.2.4. Tázací KF	36
2.2.5. Apelové KF	38
2.2.6. Některé specifické KF a jejich výpovědní forma	58
2.2.7. Přací KF	65
2.3. Formy a funkce vět tázacích	68
2.3.1. Obecný úvod	68
2.3.2. Otázky rozhodovací (intonační)	69

2.3.3.	Otázky doplňovací	84
2.4.	Větná modalita	89
2.4.1.	Morfologický modus.....	89
2.4.2.	Jistotní modalita.....	102
2.4.3.	Komunikativní funkce víceznačných sloves modálních (muset – müssen, wollen, sollen).....	111
2.4.4.	Absolutní užití sloves modálních	118
3.	Slovosled	121
3.1.	Obecná charakteristika	121
3.1.1.	Co je slovosled	121
3.1.2.	Slovosled gramatický a aktuální.....	121
3.1.3.	Slovosled a větný přízvuk	123
3.2.	Slovosled gramatický.....	123
3.2.1.	Gramatický slovosled v češtině	124
3.2.2.	Gramatický slovosled v němčině	133
3.3.	Slovosled aktuální.....	170
3.3.1.	Obecná charakteristika.....	170
3.3.2.	Status a slovosledná pozice tématu	172
3.3.3.	Status a slovosledná pozice rématu	179
3.3.4.	Konkurence tematizace a rematicizace slovesného přísudku v němčině	185
3.3.5.	Aktuální slovosled a větný rámec	186
3.3.6.	Souvětná konstrukce tematizačně-rematicizační	188
4.	Poukaz k předmětu komunikace a rod substantiva	193
4.1.	Úvodní výklady	193
4.2.	Rod substantiva	194
4.2.1.	Definice a obecné vymezení jevu.....	194
4.2.2.	Názvy osob a zvířat vyjadřující přirozený rod	194
4.2.3.	Přechylování	195
4.2.4.	Rod jako formální gramatická kategorie.....	199
4.3.	Poukaz k předmětu komunikace	206
4.3.1.	Obecná charakteristika.....	206
4.3.2.	Poukaz k účastníkovi komunikačního aktu (<i>já, ty</i>).....	209
4.3.3.	Poukaz k individuálnímu PK určitému	213
4.3.4.	Poukaz k neurčitému PK.....	244
4.3.5.	Poukaz k druhu PK.....	250
4.4.	Anafora (Textové odkazování)	259
4.4.1.	Obecné vymezení.....	259
4.4.2.	Koreferenční substantivum	260
4.4.3.	Odkazovací (anaforické) zájmeno.....	267
4.4.4.	Srovnávání dvou přínáležitostních vztahů	282
4.4.5.	Konkurence odkazovacích výrazů.....	283
4.4.6.	Kombinované odkazování	285
4.4.7.	Implicitní anafora lokalizační	288
4.4.8.	Odkazování k přisouzené vlastnosti	288
4.5.	Katafora	289
4.5.1.	Kataforické zájmeno vztahující se k PK pojmenovanému substantivem.....	289
4.5.2.	Kataforické zájmeno to – es odkazující k situaci.....	290
4.5.3.	Kataforická zájmena ten vs. derjenige, jener	291
4.6.	Základní pravidla o užívání členu v němčině	291
4.6.1.	Člen určitý.....	292
4.6.2.	Člen neurčitý.....	292
4.6.3.	Člen nulový	293

2.4.1.	Morfologický modus.....	89
2.4.1.1.	Indikativ.....	89
2.4.1.2.	Imperativ.....	91
2.4.1.2.1.	Situace v češtině.....	91
2.4.1.2.1.1.	Imperativní tvary pro 2. os. sg.....	91
	I. Tvary bez koncovky (typ a).....	91
	II. Tvary s koncovkou -j (typ b).....	91
	III. Tvary s koncovkou -i (typ c).....	91
2.4.1.2.1.2.	Imperativní tvary pro 2. os. pl.....	91
2.4.1.2.1.3.	Imperativní tvary pro 1. os. pl.....	92
2.4.1.2.2.	Situace v němčině.....	92
2.4.1.2.2.1.	Imperativní tvary pro 2. os. sg.....	92
2.4.1.2.2.2.	Imperativní tvary pro 2. os. pl.....	92
2.4.1.2.2.3.	Imperativní tvary pro 1. os. pl.....	93
2.4.1.3.	Kondicionál.....	93
2.4.1.3.1.	Vlastnosti formální.....	93
2.4.1.3.1.1.	Slovesný tvar složený (opisný) typu <i>würde kaufen</i>	94
2.4.1.3.1.2.	Jednoduchý slovesný tvar konjunktivní typu <i>wäre</i>	94
2.4.1.3.1.3.	Slovesný tvar préteritální shodný pro indikativ i konjunktiv.....	94
2.4.1.3.2.	Vlastnosti významové.....	95
2.4.1.3.2.1.	Kondicionál ve větách nepodmínkových.....	95
	I. Zdrženlivost úsudku či zdvořilost apelu.....	95
	A. Zdvořilá žádost.....	95
	B. Oslabená autoritativnost sdělení nebo výzvy.....	96
	II. Přání.....	96
	III. Poukaz na to, co by bývalo bylo nebo nebylo vhodné, žádoucí či nutné učinit: pouze v němčině.....	96
	IV. Podiv nad něčím, čemu se M zdráhá uvěřit.....	97
2.4.1.3.2.2.	Kondicionál v jednoduchých větách s podmínkovým významem.....	97
	I. Jednoduchá věta s podmínkovacím výrazem předložkovým.....	97
	II. Věta jednoduchá s kondicionálovým tvarem modálního slovesa.....	98
	A. Modální sloveso je ve tvaru kondicionálu přítomného.....	98
	B. Modální sloveso je ve tvaru kondicionálu minulého.....	98
2.4.1.4.	Německý konjunktiv.....	98
2.4.1.4.1.	Vlastnosti formální.....	98
2.4.1.4.2.	Vlastnosti významové.....	100
2.4.1.4.2.1.	Konjunktiv jako prostředek reprodukce přímé řeči.....	100
	I. Je-li vedlejší věta reprodukcující přímou řeč připojena beze spojky.....	101
	II. Je-li o reprodukci rozsáhlejší promluvy.....	101
2.4.1.4.2.2.	Konjunktiv jako prostředek výzvy adresované někomu nepřímou.....	102
2.4.2.	Jistotní modalita.....	102
2.4.2.1.	Jistotní predikáty.....	103
2.4.2.1.1.	M se vyjadřuje o stupni (ne)jistoty jako o všeobecném názoru:.....	103
2.4.2.1.1.1.	Sdělovaný obsah je vysoce pravděpodobný, tj. M jej pokládá za (téměř) jistý.....	103
2.4.2.1.1.2.	Sdělovaný obsah je „středně“ pravděpodobný.....	103
2.4.2.1.1.3.	Sdělovaný obsah je málo pravděpodobný.....	103
2.4.2.1.2.	M se vyjadřuje o stupni (ne)jistoty jako o své osobní zkušenosti nebo svém osobním přesvědčení.....	104
2.4.2.1.2.1.	Sdělovaný obsah je (velmi) pravděpodobný.....	104
2.4.2.1.2.2.	Sdělovaný obsah je málo pravděpodobný.....	105
2.4.2.2.	Částice.....	106
2.4.2.2.1.	Obecný přehled.....	106
2.4.2.2.2.	České částice <i>asi, možná, snad, třeba, patrně</i> vs. německá částice <i>vielleicht;</i> <i>womöglich</i>	106
2.4.2.2.3.	Částice vyjadřující vysokou míru subjektivního přesvědčení.....	107

2.4.2.2.4.	Částice <i>solva – kaum</i>	108
2.4.2.2.5.	Kombinace částic	108
2.4.2.3.	Modální slovesa	109
2.4.2.3.1.	Sloveso <i>muset – müssen</i>	109
2.4.2.3.2.	Německé sloveso <i>dürfen</i>	109
2.4.2.4.	Futurum	110
2.4.2.4.1.	Futurum jednoduché	110
2.4.2.4.1.1.	Konstrukce s nominální složkou přísudku	110
2.4.2.4.1.2.	Konstrukce s infinitivní složkou přísudku	110
2.4.2.4.2.	Německé futurum složené (Futur II)	111
2.4.3.	Komunikativní funkce víceznačných sloves modálních (<i>muset – müssen, wollen, sollen</i>)	111
2.4.3.1.	Sloveso <i>muset – müssen</i>	111
2.4.3.1.1.	Význam „potřebnosti“	111
2.4.3.1.2.	Význam „volní“	112
2.4.3.1.3.	Význam pravděpodobnosti	112
2.4.3.1.3.1.	Hranice mezi předpokladem vysoké pravděpodobnosti a objektivní nutnosti	112
2.4.3.1.3.2.	Čistá pravděpodobnost	113
2.4.3.1.4.	Význam „nutnosti“	113
2.4.3.1.4.1.	Sociální nutnost	113
2.4.3.1.4.2.	Objektivní nutnost	113
2.4.3.1.5.	Význam „možnosti“: pouze v češtině	114
2.4.3.1.6.	„Patřičnostní“ význam německého kondicionálu sloves <i>müssen</i> a <i>dürfen</i>	114
2.4.3.2.	Sloveso <i>wollen</i>	114
2.4.3.2.1.	KF výzvy – viz výše 2.2.5.3.	115
2.4.3.2.2.	KF nedůvěry v pravděpodobnost cizího tvrzení	115
2.4.3.2.3.	KF žádoucího jednání	115
2.4.3.2.4.	KF periferní	115
2.4.3.2.4.1.	Děj nebo stav vyjádřený závislým infinitivem jednoduchým pokládá M za něco, co si adresát jenom „namlouvá“	115
2.4.3.2.4.2.	Děj nebo stav vyjádřený závislým infinitivem nastal pro M nečekaně jako jistá „svěvole“ v posloupnosti událostí	115
2.4.3.3.	Sloveso <i>sollen</i>	115
2.4.3.3.1.	Významy ekvivalentní významům českého modálního slovesa <i>mít</i>	115
2.4.3.3.1.1.	Něco bylo, či (v záporu) nebylo žádoucí (u)činit	116
2.4.3.3.1.2.	M se ptá, co má či zda má něco (u)činit	116
2.4.3.3.1.3.	Obecná výzva, aby se něco učinilo; tato výzva se pojímá jako návrh řešení dané situace	116
2.4.3.3.1.4.	M vyjadřuje svou nevoli nad tím, co vyplývá ze situace jako žádoucí, potřebné apod.	116
2.4.3.3.2.	Významy a užití neekvivalentní významům a užitím českého modálního slovesa <i>mít</i>	116
2.4.3.3.2.1.	Přímá výzva k tomu, aby něco bylo, či (v záporu) nebylo (u)činěno; sloveso je ve 3. os. ind. prez.	116
2.4.3.3.2.2.	Zdůrazněná výzva	117
	I. Bezprostředně adresovaná vyzývanému	117
	II. Adresovaná třetí osobě	117
2.4.3.3.2.3.	Konstrukce „ <i>soll</i> + infinitiv plnovýznamového slovesa + infinitiv slovesa modálního“	117
	I. V námitkových větách tázacích	117
	II. V námitkových větách oznamovacích	118
2.4.3.3.2.4.	Konstrukce „ <i>soll</i> + infinitiv minulý“	118
2.4.3.3.2.5.	<i>Sollen</i> jako uvozovací výraz přípustkově-podmínkového souvětí	118
2.4.4.	Absolutní užití sloves modálních	118

3. Slovosled	121
3.1. Obecná charakteristika	121
3.1.1. Co je slovosled	121
3.1.2. Slovosled gramatický a aktuální	121
3.1.3. Slovosled a větný přízvuk	123
3.2. Slovosled gramatický	123
3.2.1. Gramatický slovosled v češtině	124
3.2.1.1. Pozice a pořadí příklonek	124
3.2.1.1.1. Pozice příklonek (zejména morfémům <i>jsem, jsi a se, si</i>)	125
3.2.1.1.1.1. Postpozice příklonného výrazu	125
I. Ve větě samostatné (jednoduché): přísudek na začátku věty	125
II. V souvětí: finitní tvar slovesa na začátku věty hlavní nebo po spojce <i>a, ale, avšak</i>	126
3.2.1.1.1.2. Antepozice příklonného výrazu	126
I. Ve větě jednoduché	126
II. V souvětí: po spojkách tzv. podřadicích (např. <i>že, když, ačkoli</i>)	127
3.2.1.1.1.3. Variabilní pozice morfému <i>se, si</i>	127
I. Je-li zvrtné sloveso v infinitivu	127
II. Je-li zvrtné sloveso přísudkem věty vedlejší	128
A. Reflexivní morfém bezprostředně po spojce	128
B. Reflexivní morfém uprostřed věty	128
3.2.1.1.1.4. Pozice příklonek ve větách tázacích	129
3.2.1.1.2. Pořadí příklonek	129
3.2.1.1.2.1. Jedna z příklonek je reflexivní morfém <i>se</i> nebo <i>si</i>	129
I. <i>se, si</i> + osobní zájmeno	129
II. <i>jsem, jsi</i> nebo kondicionálový morfém <i>by + se, si</i>	129
3.2.1.1.2.2. Zájmeno v dativu + zájmeno v akuzativu	130
3.2.1.2. Pozice a pořadí zájmen	130
3.2.1.2.1. Pozice zájmen <i>všechn</i> a <i>žádný</i>	130
3.2.1.2.2. Pořadí zájmen	130
3.2.1.2.2.1. Zájmeno kvantifikující (<i>každý, všechny, žádný, oba</i>) + zájmeno posesivní	130
3.2.1.2.2.2. <i>Oba</i> + zájmeno posesivní	131
3.2.1.3. Pozice adverbii a částic	131
3.2.1.3.1. Pozice kvalifikačních adverbii	131
3.2.1.3.2. Pozice částic	131
3.2.1.3.2.1. „Komentářové“ částice adverbialní	131
3.2.1.3.2.2. Částice zdůrazňující některý větný člen	132
3.2.2. Gramatický slovosled v němčině	133
3.2.2.1. Slovosledná pozice VF	133
3.2.2.1.1. Obecná charakteristika a větná pole	133
3.2.2.1.2. Pozice VF	134
3.2.2.1.2.1. VF na „druhém místě“ ve větě: ‚Kernsätze‘	134
I. Pojem slovosledného místa	134
II. Typy vět s VF na druhém místě	136
III. Pozice před VF	136
A. Obecný přehled	136
B. Pozice výrazů <i>schon, noch</i>	137
IV. Obsazování „předpolí“ více výrazy než jedním větným členem	138
A. Spojka a partikule	138
B. Jeden větný člen, k němuž se přimyká partikule nebo spojka	138
C. Dva větné členy	138
D. Složitější případy	140
3.2.2.1.2.2. VF na prvním místě ve větě: ‚Stirnsätze‘	141
I. V otázkách zjišťovacích (‚Entscheidungsfragen‘)	141
II. Ve výzvočných větách s imperativem	141
III. Ve větách přacích neuvolených partikulí	141

	IV. V anteponovaných větách podmínkových a přípustkových neuvozených spojkou	141
	V. V postponovaných větách hlavních v rámci souvětí	141
	VI. V emocionálních větách zvolacích	142
	VII. V „reaktivních“ větách hovorového jazyka	142
	A. Věty s inverzí podmětu a přísudku	142
	B. Věty s elipsou podmětu	142
3.2.2.1.2.3.	VF na posledním místě ve větě: ‚Spannsätze‘	143
	I. Ve vedlejších větách uvozených spojkou	143
	II. V samostatných větách různých specifických KF uvozených spojkou (wenn, dass, ob) ve funkci partikule	143
	III. Ve zvolacích větách uvozených tázacím zájmeným adverbium wie	143
3.2.2.2.	Slovosled členů složeného přísudku	143
3.2.2.2.1.	Pořadí infinitivů v rámci infinitivní skupiny	144
3.2.2.2.2.	Pozice VF ve vedlejších větách s více infinitivy	144
3.2.2.2.2.1.	Vedlejší věta se dvěma infinitivy a VF slovesa modálního	144
3.2.2.2.2.2.	Vedlejší věta se dvěma nebo třemi infinitivy a VF slovesa haben nebo werden I. Oba (všechny) infinitivy jednoduché	144
	II. První z infinitivů následující po VF je složený infinitiv aktivní nebo pasivní	145
3.2.2.2.2.3.	Odhylky od gramatikami popisované normy	145
	I. ‚infinitiv plnovýznamového slovesa + VF slovesa werden + infinitiv slovesa modálního‘	145
	II. ‚infinitiv plnovýznamového slovesa + VF slovesa haben + infinitiv slovesa modálního‘	145
	III. ‚participium II + VF slovesa haben + werden + infinitiv modálního slovesa‘	145
	IV. ‚VF pomocného slovesa složeného přísudku uprostřed vedlejší věty‘	145
3.2.2.3.	Větný rámec	146
3.2.2.3.1.	Větný rámec ve větách samostatných	146
3.2.2.3.1.1.	Charakter větného rámce	146
3.2.2.3.1.2.	Koncová složka větného rámce	146
	I. Infinitivní tvar slovesný	146
	A. Infinitiv (jednoduchý a složený)	146
	B. Participium II	147
	II. Odlučitelná složka infinitivu	147
	A. Předpona	147
	B. Složka nominální	147
	C. Složka infinitivní	148
	III. Spojení substantiva se slovesem (‚Funktionsverbgefügen‘)	148
	IV. Substantivní nebo adjektivní součastí jmenného přísudku se sponou sein	148
	V. Záporka nicht	149
3.2.2.3.2.	Větný rámec ve větách vedlejších	149
3.2.2.3.2.1.	Druhou částí rámce je VF	149
3.2.2.3.2.2.	Druhou částí rámce je infinitiv s zu	150
3.2.2.3.3.	„Prázdný rámec“	150
3.2.2.3.4.	Větný rámec a slovosled	150
3.2.2.3.4.1.	Větný rámec a variabilita slovosledu	150
3.2.2.3.4.2.	Výčleňování z větného rámce	151
	I. Aspekty formální	151
	II. Aspekty významové	151
3.2.2.4.	Slovosled větných členů uvnitř rámce	151
3.2.2.4.1.	Pozice podmětu	152
3.2.2.4.1.1.	Pozice podmětu ve větě samostatné a hlavní	152
	I. Pozice podmětu ve větě oznamovací	152

	A. Podmět bezprostředně po VF.....	152
	B. Substantivní podmět po zájmenném objektu.....	152
	C. Substantivní podmět po substantivním objektu.....	153
	II. Pozice podmětu ve větách tázacích.....	153
3.2.2.4.1.2.	Pozice podmětu ve větě vedlejší.....	154
	I. Podmět bezprostředně po spojovacím výrazu.....	154
	II. Podmět v pozici za objektem.....	154
3.2.2.4.2.	Pořadí objektů.....	155
3.2.2.4.2.1.	Jeden z objektů je zájmeno.....	155
3.2.2.4.2.2.	Oba objekty jsou substantiva.....	155
	I. Dativní objekt předchází objektu akuzativnímu.....	155
	II. Akuzativní objekt předchází objektu předložkovému.....	157
3.2.2.4.3.	Pozice okolnostního určení.....	157
3.2.2.5.	Slovosledná pozice zájmen, partikulí a morfému <i>sich</i>	158
3.2.2.5.1.	Slovosledná pozice zájmen.....	158
3.2.2.5.1.1.	Osobní zájmena v podmětové funkci.....	158
3.2.2.5.1.2.	Osobní zájmeno v objektové funkci.....	158
3.2.2.5.1.3.	Pořadí zájmen.....	159
3.2.2.5.2.	Slovosledná pozice morfému <i>sich</i>	160
3.2.2.5.2.1.	Za slovesem, k němuž náleží: sloveso je v jednoduchém tvaru určeném.....	160
	I. Bezprostředně za slovesem.....	160
	A. V samostatných a hlavních větách se základním slovosledem.....	160
	B. V samostatných větách s inverzním slovosledem, je-li subjektem substantivum.....	160
	C. V hlavních větách souvětí, stojí-li hlavní věta v postpozici.....	161
	II. Morfém <i>sich</i> je od VF oddělen pronominálním (méně často i substantivním) podmětem: ve větách s inverzním slovosledem....	161
3.2.2.5.2.2.	Před slovesem, k němuž náleží.....	161
	I. Ve větě hlavní.....	161
	A. Bezprostředně za VF pomocného slovesa <i>haben</i> nebo <i>werden</i> u složených tvarů slovesných.....	161
	B. Bezprostředně za VF slovesa modálního.....	161
	II. Ve větě vedlejší.....	161
	A. Bezprostředně po vztažném výrazu.....	162
	B. Bezprostředně po spojce.....	162
	C. Bezprostředně po zájmenném podmětu.....	162
	D. Na začátku infinitivní konstrukce.....	162
3.2.2.5.3.	Slovosled a kombinatorika částic a adverbii.....	163
3.2.2.5.3.1.	Částice v pozici středové.....	163
3.2.2.5.3.2.	Částice v pozici středové nebo začátkové.....	163
	I. Částice vztahující se na obsah celé věty.....	163
	II. Částice vztahující se k některému větnému členu.....	164
3.2.2.5.3.3.	Adverbia v koncové pozici.....	166
3.2.2.5.3.4.	Kombinatorika částic.....	167
3.3.	Slovosled aktuální.....	170
3.3.1.	Obecná charakteristika.....	170
3.3.1.1.	Téma a réma.....	170
3.3.1.1.1.	Definice.....	170
3.3.1.1.2.	Pozice tématu a rématu.....	170
3.3.1.1.3.	Téma a réma elementární a komplexní.....	171
3.3.1.2.	Zapojenost a nezapojenost předmětu řeči.....	171
3.3.2.	Status a slovosledná pozice tématu.....	172
3.3.2.1.	Téma komunikativně zapojené (ZT).....	172
3.3.2.1.1.	Rozsah zapojeného tématu.....	172
3.3.2.1.1.1.	ZT elementární.....	172
3.3.2.1.1.2.	ZT komplexní.....	173

3.3.2.1.2.	Explicitní signalizace zapojenosti tématu zájmenem <i>ten</i>	173
3.3.2.2.	Téma komunikativně nezapojené (NT)	173
3.3.2.3.	Tematizace	175
3.3.2.3.1.	Podstata a charakter tematizace	175
3.3.2.3.2.	Tematizace neutrální a příznaková	176
3.3.2.3.2.1.	Obecná charakteristika	176
3.3.2.3.2.2.	Příznaková tematizace větných členů, slovních druhů a jejich tvarů	177
	I. Příznaková tematizace v obou jazycích	177
	A. Substantivum v pozici větného podmětu nebo předmětu	177
	B. Okolnosti určení vyjádřené adverbiiem	177
	C. Infinitivní tvary	177
	D. Jmenná část přísudku	177
	II. Příznaková tematizace pouze v němčině	178
	A. Tematizace perfektního přísudku	178
	B. Tematizace záporného VF	178
	C. Tematizace verba finita	178
	D. Složitější případy tematizace	178
	E. Tematizační variace vět s infinitivní skupinou	179
3.3.2.3.3.	Nepříznaková tematizace zájmeného předmětu v němčině	179
3.3.3.	Status a slovosledná pozice rématu	179
3.3.3.1.	Pozice rématu	179
3.3.3.1.1.	Pozice neutrální	179
3.3.3.1.2.	Pozice příznaková	180
3.3.3.1.2.1.	Kontrast	181
	I. Kontrastní réma kladné	181
	II. Kontrastní réma záporné	182
	A. Tzv. částečná negace typu <i>ne každý, ne všichni, ne vždy</i> atd.	182
	B. Typ ‚ne A, nýbrž B‘	182
3.3.3.1.2.2.	Emocionalita	182
3.3.3.2.	Rematizace	182
3.3.4.	Konkurence tematizace a rematizace slovesného přísudku v němčině	185
3.3.5.	Aktuální slovosled a větný rámec	186
3.3.5.1.	Vyjímání a postponování tématu	186
3.3.5.2.	Vyjímání a postponování rématu	186
3.3.5.2.1.	Réma je „rozštěpeno“ na dvě části	186
3.3.5.2.1.1.	Jedna část rématu stojí uvnitř rámce	186
3.3.5.2.1.2.	Jedna část rématu je slovesný přísudek uzavírající větný rámec	187
3.3.5.2.2.	Z rámce je vyjmuto jediné réma vyjádřené jedním větným členem	187
3.3.5.2.2.1.	Porušení rámce jako prostředek desambiguace (odstranění dvojznačnosti)	187
3.3.5.2.2.2.	Porušení rámce jako prostředek odstranění nežádoucí kontrastnosti	188
3.3.6.	Souvětná konstrukce tematizačně-rematizační	188
3.3.6.1.	Úvodní charakteristika	188
3.3.6.2.	Souvětí s anteponovanou větou vztahnou	189
3.3.6.3.	Souvětí s postponovanou větou vztahnou	189
3.3.6.3.1.	Jmennou částí přísudku je substantivum	190
3.3.6.3.2.	Jmennou částí přísudku je zájmeno	191
3.3.6.3.2.1.	Osobní zájmeno stojí za slovesem <i>být – sein</i>	191
3.3.6.3.2.2.	Osobní zájmeno stojí před slovesem <i>být – sein</i>	192
4.	Poukaz k předmětu komunikace a rod substantiva	193
4.1.	Úvodní výklady	193
4.2.	Rod substantiva	194
4.2.1.	Definice a obecné vymezení jevu	194
4.2.2.	Názvy osob a zvířat vyjadřující přirozený rod	194
4.2.3.	Přechylování	195

4.2.3.1.	Přechylování jmen osob.....	195
4.2.3.1.1.	Přechylování osobních jmen obecných.....	195
4.2.3.1.1.1.	Aspekty slovtvorné.....	195
4.2.3.1.1.2.	Aspekty komunikativní.....	197
	I. Druhový (generický) význam základní podoby osobního apelativa rodu mužského.....	197
	II. Oslovování.....	198
	III. Speciální „obourodý“ tvar názvů osob v němčině.....	198
4.2.3.1.2.	Přechylování vlastních jmen osobních v češtině.....	198
4.2.3.2.	Přechylování jmen zvířat.....	199
4.2.4.	Rod jako formální gramatická kategorie.....	199
4.2.4.1.	Obecné vymezení.....	199
4.2.4.2.	Významové skupiny substantiv s totožným rodem.....	200
4.2.4.3.	Formální rodové varianty.....	203
4.2.4.3.1.	Maskulina nebo neutra.....	203
4.2.4.3.1.1.	Slova přejatá.....	203
4.2.4.3.1.2.	Slova německá.....	204
4.2.4.3.2.	Maskulina nebo femina.....	204
4.2.4.4.	Totožné substantivum různého rodu s různým významem.....	205
4.2.4.4.1.	Nesouvisějící významy.....	205
4.2.4.4.2.	Souvisějící významy.....	205
4.3.	Poukaz k předmětu komunikace.....	206
4.3.1.	Obecná charakteristika.....	206
4.3.2.	Poukaz k účastníkovi komunikačního aktu (<i>já, ty</i>).....	209
4.3.2.1.	Poukaz k mluvčímu.....	209
4.3.2.1.1.	Zájmena <i>já</i> se zpravidla neužívá.....	210
4.3.2.1.1.1.	V odpovědi na otázku <i>Co děláš?</i>	210
4.3.2.1.1.2.	Ve vedlejších větách.....	210
4.3.2.1.1.3.	V postponované větě hlavní.....	210
4.3.2.1.2.	Zájmena <i>já</i> se užívá zejména.....	211
4.3.2.1.2.1.	Je-li M uváděn do kontrastu s jinou osobou.....	211
4.3.2.1.2.2.	Je-li slovesný přísudek rematizován.....	211
4.3.2.1.2.3.	Ve spojení s některými slovesy.....	211
4.3.2.1.2.4.	Ve větách s elipsou (výpustkou) pomocného slovesa <i>byt</i>	211
4.3.2.2.	Poukaz k adresátovi.....	212
4.3.2.2.1.	Zájmeno <i>ty, vy</i> ve větách oznamovacích.....	212
4.3.2.2.1.1.	KP je stavěn do protikladu k jiné osobě.....	212
4.3.2.2.1.2.	KP je zdůrazněným tématem výpovědi.....	212
	I. V hovorové řeči mluvené, <i>kdy</i>	212
	A. Partnerovi je něco vytýkáno.....	212
	B. M sděluje partnerovi své nekompromisní, kategorické stanovisko.....	212
	II. Při rematizaci slovesného přísudku.....	212
	III. Je-li KP kontrastním tématem.....	212
4.3.2.2.2.	Zájmeno <i>ty, vy</i> ve větách tázacích.....	213
4.3.2.2.2.1.	V tzv. otázkách zjišťovacích.....	213
	I. M vyslovuje podiv nad tím, co právě vidí nebo slyší.....	213
	II. M si ověřuje svůj předpoklad či vyjadřuje pochybnost.....	213
4.3.2.2.2.2.	V tzv. otázkách doplňovacích.....	213
4.3.3.	Poukaz k individuálnímu PK určitému.....	213
4.3.3.1.	Prostý poukaz k určitému individuálnímu předmětu komunikace.....	213
4.3.3.1.1.	Poukaz k PK jedinečným („unika“).....	214
4.3.3.1.1.1.	Vlastní jména (Propria).....	214
	I. Jména osob.....	214
	A. Poukaz na osobu jménem rodným.....	214
	B. Poukaz na osobu příjmením (Familiennamen).....	215

	II. Jména zeměpisná (Podrobněji ke jménům zeměpisným viz kap. o rodu substantiv.)	219
	A. Jména zemí a kontinentů	219
	B. Jména měst	219
	III. Jména výrobků	220
4.3.3.1.1.2.	Druhová jména (apelativa)	220
4.3.3.1.2.	Poukaz k PK nejedinečným (non-unika)	221
4.3.3.1.2.1.	Poukaz k předmětům komunikativně zapojeným	221
4.3.3.1.2.2.	Poukaz k předmětům komunikativně nezapojeným	221
	I. Poukaz k jednomu individuálnímu PK jako k předmětu svého druhu	222
	A. Poukaz k PK pojmenovanému substantivem	222
	B. Poukaz k PK samotným zájmenem	228
	II. Poukaz k určité látce	229
	A. Jména látková se členem určitým	229
	B. Jména látková bez členu	229
	III. Poukaz k určitému jevu abstraktnímu	230
4.3.3.2.	Poukaz k předmětu komunikace vztahem příslušnosti	230
4.3.3.2.1.	Obecné vymezení	230
4.3.3.2.2.	Způsoby explicitního a implicitního vyjadřování příslušnosti v obou jazycích: stručný nástin	231
4.3.3.2.2.1.	Posesivní zájmeno u názvů konkrétních PK	231
	I. Posesivní zájmeno je v obou jazycích obligatorní	231
	II. Posesivní zájmeno v češtině není nutné, v němčině je obligatorní	231
	III. Posesivní zájmeno je v češtině možné, ale ne nutné nebo obvyklé, v němčině je zájmeno nebo určitý člen	231
	IV. Posesivní zájmeno se v češtině neuzívá, v němčině je obligatorní	232
4.3.3.2.2.2.	Posesivní zájmeno u názvů abstraktních PK	232
4.3.3.2.3.	Konkurence explicitního a implicitního způsobu vyjadřování vztahu příslušnosti	232
4.3.3.2.3.1.	Druh příslušnosti	232
	I. Sociální příslušnost	232
	A. Situace v češtině	232
	B. Situace v němčině	233
	II. Příslušnost látky a děje k subjektu	234
	III. Příslušnost pojmů abstraktních	235
	A. Noremní užívání PZ u abstrakt	235
	B. Fakultativní užívání PZ u abstrakt	236
4.3.3.2.3.2.	Postavení přísluzovaného PK ve formální struktuře věty	237
4.3.3.2.3.3.	Význam slovesného přísudku	238
4.3.3.2.3.4.	Subjektivní postoj	238
4.3.3.3.	Ukazování na předmět komunikace	238
4.3.3.3.1.	Obecná charakteristika	238
4.3.3.3.1.1.	Druhy ukazování	238
	I. Ukazování pouze verbální	238
	II. Ukazování verbálně-gestické	238
4.3.3.3.1.2.	Prostředky ukazování	239
4.3.3.3.2.	Ukazování verbální a verbálně-gestické	239
4.3.3.3.2.1.	České <i>ten</i> nebo <i>tenhle</i> vs. německé <i>dieser</i> nebo <i>der da</i>	239
4.3.3.3.2.2.	Německé <i>der</i> vs. české <i>ten</i> nebo zájmeno osobní	241
4.3.3.3.2.3.	<i>Tenhle/tenhleten</i> vs. <i>dieser</i>	241
4.3.3.3.2.4.	<i>Tuhleten, tadyhleten, támhleten</i>	242
4.3.3.3.2.5.	<i>Zde, tu, tady, tadyhle; támhle vs. hier, da; dort</i>	242
4.3.3.3.2.6.	Ukazovací zájmeno <i>to</i>	243
4.3.3.3.2.7.	Přítomnost vs. absence českého <i>ten</i>	243
4.3.4.	Poukaz k neurčitému PK	244
4.3.4.1.	Výběrový PK	244

4.3.4.1.1.	České zájmeno <i>nějaký</i> vs. německý neurčitý člen	244
4.3.4.1.2.	Fakultativnost vs. obligatornost zájmena <i>nějaký</i>	245
4.3.4.1.2.1.	Fakultativní (nezávazné) užití zájmena <i>nějaký</i>	245
4.3.4.1.2.2.	Obligatorní (závazné) užití zájmena <i>nějaký</i>	246
4.3.4.1.2.3.	Preferenční užití zájmena <i>nějaký</i>	247
4.3.4.1.3.	České <i>nějaký</i> vs. německé <i>irgendein/irgendwelcher</i>	247
4.3.4.2.	Neurčitý PK jako individuální předmět ze třídy předmětů téhož druhu	247
4.3.4.2.1.	České zájmeno <i>některý</i> + S a ekvivalenty v němčině	247
4.3.4.2.1.1.	Plurálový tvar zájmena	248
4.3.4.2.1.2.	Singulárový tvar zájmena	248
	I. Substantivní OV <i>některý</i> z – <i>einer der/von</i>	248
	II. Atributivní OV <i>některý</i> vs. <i>ein</i>	249
4.3.4.2.2.	Zájmena <i>niemand, něco</i> – (<i>irgend</i>) <i>jemand, irgendetwas, (irgend) etwas</i>	249
4.3.4.2.3.	<i>Takoví, kteří</i>	249
4.3.4.2.4.	Konkurence zájmen v češtině	249
4.3.5.	Poukaz k druhu PK	250
4.3.5.1.	Jména látková	250
4.3.5.2.	Jména konkrétních objektů	251
4.3.5.2.1.	Přímý poukaz na druh předmětu	251
4.3.5.2.1.1.	Substantivum označuje pouze abstraktně pojatý druh skutečnosti	251
4.3.5.2.1.2.	Substantivum se vztahuje na typické „exempláře“ daného druhu	251
4.3.5.2.1.3.	Substantivum se vztahuje na druh předmětu jakožto na libovolný objekt/libovolné objekty daného druhu	252
	I. Druhové S je v singuláru	252
	II. Druhové S je v plurálu	252
4.3.5.2.1.4.	S zdůrazňuje daný druh PK vzhledem k jiným skutečnostem	252
4.3.5.2.2.	<i>jakýsi</i> + S – <i>eine Art</i> + S	253
4.3.5.3.	Jména abstraktní	253
4.3.5.3.1.	Přehled užívání členu u abstrakt	254
4.3.5.3.1.1.	Abstraktní substantiva bez členu	254
4.3.5.3.1.2.	Abstraktní substantiva se členem určitým	255
	I. Poukazuje se na aktuální fakt	255
	II. Poukazuje se na obecně platnou a známou skutečnost	255
	III. Abstraktní S je v genitivu – pro signalizaci tohoto pádu	256
	IV. V konstrukci „ <i>es besteht</i> + S“	256
4.3.5.3.1.3.	Abstraktní substantiva se členem neurčitým	256
4.3.5.3.1.4.	Konkurence členu neurčitého se členem určitým u abstrakt	256
4.3.5.3.2.	<i>Irgendein</i> + abstraktní S	257
4.3.5.4.	Jména druhová	258
4.3.5.5.	Německá substantivizovaná jména typu <i>Erfundenes</i>	258
4.4.	Anafora (Textové odkazování)	259
4.4.1.	Obecné vymezení	259
4.4.2.	Koreferenční substantivum	260
4.4.2.1.	Identické substantivum	260
4.4.2.1.1.	KRS bez OV v češtině vs. KRS + člen určitý v němčině	260
4.4.2.1.2.	Koreferenční substantivum s odkazovacím ten v češtině	260
4.4.2.1.2.1.	Kontaktní anafora	261
	I. V rámci téhož souvětí	261
	II. Mimo rámec souvětí	261
4.4.2.1.2.2.	Distantní anafora	261
	I. V rámci téhož souvětí	261
	II. Mimo rámec souvětí	261
4.4.2.1.3.	Koreferenční substantivum s odkazovacím <i>tento – dieser</i>	261
4.4.2.1.3.1.	Kontaktní anafora	262
4.4.2.1.3.2.	Distantní anafora	262
	I. V rámci téhož souvětí	262

	II. Mimo rámeček souvětí.....	262
4.4.2.1.4.	Koreferenční substantivum s odkazovacím <i>tyž/tentýž</i> – <i>derselbe</i>	263
4.4.2.1.5.	Koreferenční substantivum s odkazovacím <i>tenhle/tenhleto</i> v češtině.....	263
4.4.2.1.6.	Koreferenční substantivum s odkazovacím <i>onen</i> – <i>jener</i>	263
4.4.2.1.7.	Koreferenční substantivum s odkazovacím <i>takový</i> – <i>solcher</i> , <i>so ein</i> , <i>derartig</i>	264
4.4.2.2.	S dějového významu koreferenční s obsahem přísudku nebo věty.....	265
4.4.2.3.	Synonymum, hyponymum nebo hyperonymum.....	265
4.4.2.3.1.	V češtině S bez OV – v němčině S se členem určitým.....	265
4.4.2.3.2.	S + <i>tento</i> – <i>dieser</i>	266
4.4.2.3.3.	S + <i>ten</i> – <i>der</i>	266
4.4.2.3.4.	S + <i>tyž/tentýž</i> – <i>derselbe</i>	266
4.4.2.3.5.	Predikativní S + pomocné sloveso <i>být</i> + <i>to</i>	267
4.4.3.	Odkazovací (anaforické) zájmeno.....	267
4.4.3.1.	Zájmena osobní.....	267
4.4.3.1.1.	Úvodní charakteristika: situace v obou jazycích.....	267
4.4.3.1.2.	Situace v češtině.....	268
4.4.3.1.2.1.	Zájmeno <i>on</i> v pozici podmětu.....	268
	I. Anaforické <i>on</i> je obligatorní.....	269
	A. Při kontrastu dvou subjektů vztahujících se k jednomu přísudku.....	269
	B. Při kontrastu dvou subjektů vztahujících se k různým přísudkům.....	269
	II. Anaforické <i>on</i> je fakultativní.....	269
4.4.3.1.2.2.	Zájmeno <i>on</i> v pozici syntaktického předmětu.....	270
4.4.3.2.	Odkazovací zájmena <i>ten</i> vs. <i>der</i> , <i>dieser</i>	271
4.4.3.2.1.	Odkazovací zájmeno <i>ten</i> vs. <i>der</i>	271
4.4.3.2.1.1.	Kontaktní anafora.....	271
	I. V rámci souvětí.....	271
	A. Asyndetická anafora (<i>ten</i> následuje po čárce).....	271
	B. Syndetická anafora (<i>ten</i> následuje po spojce <i>a</i>).....	271
	II. Mimo rámeček souvětí.....	272
	A. Asyndetická anafora.....	272
	B. Syndetická anafora.....	272
4.4.3.2.1.2.	Distantní anafora.....	272
	I. V rámci téhož souvětí.....	273
	II. Mimo rámeček souvětí.....	273
	A. Asyndetická anafora.....	273
	B. Syndetická anafora.....	273
4.4.3.2.2.	Odkazovací zájmeno <i>dieser</i>	274
4.4.3.2.2.1.	Anaforické <i>dieser</i> v rámci souvětí.....	274
4.4.3.2.2.2.	Anaforické <i>dieser</i> mimo rámeček souvětí.....	274
4.4.3.3.	Odkazovací zájmena <i>to</i> vs. <i>es</i> , <i>das</i> , <i>da</i> vztahující se k individuálnímu PK.....	274
4.4.3.3.1.	Odkazovací <i>to</i> – <i>es</i> , <i>das</i> ve větách s identifikačním nebo kvalifikačním přísudkovým jménem.....	274
4.4.3.3.2.	Odkazovací <i>to</i> – <i>das</i> , <i>es</i> ve větách s rematickým adjektivním atributem.....	275
4.4.3.3.3.	Odkazovací <i>to</i> vs. <i>das</i> ; <i>da</i> vztahující se na předmět obecně pojímaný jako <i>ta věc</i> nebo <i>ty věci</i>	276
4.4.3.3.3.1.	K předmětu, k němuž má mluvčí jistý odstup.....	276
4.4.3.3.3.2.	K množství předmětů.....	276
4.4.3.3.3.3.	V hovorové češtině v otázkách.....	276
4.4.3.4.	Odkazovací zájmena vztahující se k situaci či komplexnímu PK.....	277
4.4.3.4.1.	Zájmena <i>to</i> – <i>es</i> , <i>das</i> , <i>dies</i> ; <i>da</i>	277
4.4.3.4.1.1.	Zájmenem se odkazuje na situaci zmíněnou v předchozím textu.....	277
4.4.3.4.1.2.	Českým zájmenem <i>to</i> , které stojí na začátku věty, se odkazuje na situaci a zároveň se tak vyslovuje jistá výhrada nebo jiný subjektivní postoj k dané situaci nebo se podává vysvětlení této situace.....	277

5. Kvantifikace	295
5.1. Obecný úvod.....	295
5.1.1. Jazykové prostředky kvantifikace	295
5.1.2. Morfologická kategorie čísla	296
5.2. Vyjadřování počtu	297
5.2.1. Morfologické vyjadřování počtu	297
5.2.2. Vyjadřování počtu kvantifikátory	309
5.3. Kvantifikace (nepočítatelného) množství.....	339
5.3.1. Morfologické vyjadřování množství: plurál jmen látkových a abstraktních.....	339
5.3.2. Lexikální kvantifikátory množství.....	341
5.4. Poukaz na část celku: zlomky	348
5.4.1. Zlomky substantivní.....	348
5.4.2. Zlomky adjektivní	349
5.4.3. Zlomky adverbialní	350
5.4.4. Zlomková kompozita	351
5.5. Kvantifikace vlastnosti a děje při atribuci a predikaci	352
5.5.1. Kvantifikace nekomparační.....	352
5.5.2. Kvantifikace komparační.....	356
6. Atribuce (Přívlastek)	361
6.1. Vymezení pojmu atribuce.....	361
6.2. Obecné významové druhy atribuce.....	362
6.2.1. Atribuce kvalitativní a relační	362
6.2.2. Atribuce restriktivní a nerestriktivní	363
6.3. Formální prostředky atribuce a jejich význam	367
6.3.1. Atribut adjektivní.....	367
6.3.2. Atribut substantivní.....	385
6.3.3. Atribuce kompozitivní.....	392
6.3.4. Atribut infinitivní.....	395
6.3.5. Atribut adverbialní.....	396
6.3.6. Atribut větný.....	397
6.3.7. Konkurence atributivních prostředků.....	398
6.3.8. Kombinovaná atribuce	404
6.4. Významové vztahy atributivní a jejich forma.....	406
6.4.1. Úvodní charakteristika	406
6.4.2. Atribut vlastnosti.....	407
6.4.3. Atribut subjektivní a objektový.....	408
6.4.4. Atribut posesivní.....	415
6.4.5. Atribut okolnostní	423
6.4.6. Ostatní významové vztahy atributivní.....	426
6.5. Stupňování a srovnávání vlastnosti.....	429
6.5.1. Vyjadřování vyššího a nižšího stupně vlastnosti	429
6.5.2. Vyjadřování nejvyššího a nejnižšího stupně vlastnosti	432
7. Predikace	435
7.1. Základní pojmy a termíny.....	435
7.2. Situační struktura predikace	438
7.2.1. Predikace nečleněná	438
7.2.2. Členěná predikace bez subjektu.....	444
7.2.3. Členěná predikace se subjektem nebo nositelem děje	444
7.3. Fáze procesu	532
7.3.1. Začátek nebo konec procesu nebo stavu	532
7.3.2. Změna stavu	535
7.3.3. Vid v češtině	538
7.4. Časová struktura predikace	544
7.4.1. Vztah kategorie času k době promluvy.....	544

4.4.3.4.1.3.	Německé zájmeno <i>es</i> vztahující se k přísudku předcházející věty	277
4.4.3.4.1.4.	České OZ <i>to</i> v otázkách typu „ <i>Co to děláš?</i> “	278
4.4.3.4.2.	Zájmena <i>něco takového</i> – <i>dergleichen</i>	278
4.4.3.4.3.	Zájmena <i>někdo takový</i> – <i>so jemand</i>	278
4.4.3.5.	Německá zájmenná předložková adverbia	279
4.4.3.5.1.	ZPA vztahující se k neživým plurálovým PK	279
4.4.3.5.2.	ZPA vztahující se k neživým singulárovým PK	279
4.4.3.5.3.	ZPA vztahující se k personickým plurálovým PK	280
4.4.3.5.4.	ZPA vztahující se k singulárovému PK životnému	280
4.4.3.6.	Zájmena posesivní	280
4.4.3.7.	Zájmena vztážná	281
4.4.3.8.	Odkazovací zájmeno <i>der</i> s atributem v němčině	281
4.4.4.	Srovnávání dvou příslušnostních vztahů	282
4.4.5.	Konkurence odkazovacích výrazů	283
4.4.5.1.	KRS : nulová anafora : <i>ten</i> : zájmeno vztážné v češtině – KRS + člen : OZ <i>er</i> : OZ <i>der</i> : vztážné zájmeno <i>der</i> v němčině	283
4.4.5.2.	Zájmeno <i>on</i> : anafora nulová : KRS : OZ <i>ten</i> v češtině – <i>er</i> : KRS : OZ <i>der</i> v němčině	283
4.4.5.3.	Explicitní anaforikum ‚ <i>tento</i> + KRS‘ : anafora nulová v češtině	284
4.4.5.4.	Anaforikum ‚ <i>dieser</i> + KRS‘ : KRS se členem určitým : OZ <i>dieser</i> : zájmeno osobní v němčině	284
4.4.6.	Kombinované odkazování	285
4.4.6.1.	‚ <i>Ten</i> + PZ + S‘ v češtině	285
4.4.6.2.	‚ <i>Tento, tehle</i> – <i>dieser</i> + PZ + S.‘	285
4.4.6.3.	Kvantifikační zájmeno (<i>všichni</i> – <i>alle</i> ; <i>někteří</i> – <i>etnige</i> , <i>mnozí</i> – <i>manche</i> , <i>viele</i>) + OZ nebo PZ + S	286
4.4.6.4.	Kombinace dvou anaforických zájmenných podmětů: pouze v němčině	287
4.4.6.4.1.	Kombinace zájmenného anaforického podmětu <i>es</i> a OZ <i>dies</i>	287
4.4.6.4.2.	<i>Alle</i> + zájmenný podmět	287
4.4.6.5.	Ostatní způsoby kombinovaného odkazování: pouze v češtině	287
4.4.6.5.1.	<i>Který</i> + PZ	287
4.4.6.5.2.	Složené odkazovací výrazy se zájmenem <i>on</i> nebo <i>onen</i>	287
4.4.6.5.2.1.	<i>on</i> + <i>ten</i> + S	287
4.4.6.5.2.2.	<i>on</i> + <i>ten</i> + PZ + S	288
4.4.6.5.2.3.	<i>on</i> + S	288
4.4.6.5.2.4.	<i>onen</i> + PZ + S	288
4.4.7.	Implicitní anafora lokalizační	288
4.4.8.	Odkazování k přísouzené vlastnosti	288
4.5.	Katafora	289
4.5.1.	Kataforické zájmeno vztahující se k PK pojmenovanému substantivem	289
4.5.1.1.	Kataforické <i>to</i>	289
4.5.1.1.1.	V otázkách typu „ <i>Co je to věta?</i> “ „ <i>Kdo to byl Wellington?</i> “	289
4.5.1.1.2.	Struktury typu <i>Kdo to byl ten divný chlapec, který se opil v hospodě naproti a vyznával jí lásku?</i> (Kundera)	290
4.5.1.2.	Kataforické zájmeno osobní nebo posesivní	290
4.5.2.	Kataforické zájmeno <i>to</i> – <i>es</i> odkazující k situaci	290
4.5.3.	Kataforická zájmena <i>ten</i> vs. <i>derjenige</i> , <i>jener</i>	291
4.6.	Základní pravidla o užívání členu v němčině	291
4.6.1.	Člen určitý	292
4.6.1.1.	Odkazuje k tomu, o čem je nebo byla řeč	292
4.6.1.2.	Poukazuje na to, co je nebo bývá v dané situaci přítomno a co je již touto přítomností pro mluvčího identifikováno	292
4.6.1.3.	Poukazuje na obecně dané, existující či platné a jako takové obecně známé skutečnosti	292
4.6.2.	Člen neurčitý	292
4.6.2.1.	Daný PK je určitý, ale (blíže) neurčený	293

4.6.2.2.	Daný PK je neurčený a neurčitý.....	293
4.6.2.3.	Daný PK má funkci kvalifikující.....	293
4.6.3.	Člen nulový.....	293
4.6.3.1.	Substantiva v plurálu.....	293
4.6.3.2.	Substantiva v singuláru.....	293
5.	Kvantifikace.....	295
5.1.	Obecný úvod.....	295
5.1.1.	Jazykové prostředky kvantifikace.....	295
5.1.2.	Morfologická kategorie čísla.....	296
5.2.	Vyjadřování počtu.....	297
5.2.1.	Morfologické vyjadřování počtu.....	297
5.2.1.1.	Formální asymetrie.....	297
5.2.1.1.1.	Singulárová kolektiva (Jména hromadná).....	297
5.2.1.1.1.1.	Česká singulárová kolektiva odvozená příponou -í.....	298
5.2.1.1.1.2.	Singulárová kolektiva s českou příponou -stvo/-tvo a jejich německé protějšky.....	298
	I. Kolektiva označující soubory osob.....	298
	II. Kolektiva označující soubory živočichů a neživých substancí.....	299
	III. Německá singulárová kolektiva s „polopříponami“ -werk a -zeug.....	299
	IV. Ostatní singulárová kolektiva.....	300
	A. Souborná množství rostlin, plodů nebo zvířat.....	300
	B. Souborná množství lidí nebo součástí sociálních zařízení.....	300
5.2.1.1.2.	Pluralia tantum.....	300
5.2.1.1.2.1.	Česká pluralia tantum.....	301
5.2.1.1.2.2.	Pluralia tantum v obou jazycích.....	301
5.2.1.1.2.3.	Názvy svátků.....	302
5.2.1.1.2.4.	Substantiva užívaná převážně v plurálu.....	302
5.2.1.1.3.	Plurál jmen látkových.....	302
5.2.1.1.3.1.	Plurál druhový.....	302
5.2.1.1.3.2.	Plurál „kusový“.....	303
5.2.1.1.4.	Plurálová kolektiva.....	304
5.2.1.1.4.1.	Plurálová kolektiva v němčině.....	304
5.2.1.1.4.2.	Plurálová kolektiva v obou jazycích.....	305
5.2.1.1.4.3.	Plurálová kolektiva v češtině.....	305
5.2.1.2.	Kvantifikační význam plurálu.....	306
5.2.1.2.1.	Jednotlivé materiální objekty.....	306
5.2.1.2.1.1.	Neurčené množství předmětů.....	306
5.2.1.2.1.2.	Všechny přítomné předměty.....	306
5.2.1.2.2.	Skupiny.....	307
5.2.1.2.3.	Abstrakta.....	307
5.2.2.	Vyjádření počtu kvantifikátory.....	309
5.2.2.1.	Počet určité: číslovky.....	309
5.2.2.1.1.	Počet jednotlivin.....	309
5.2.2.1.1.1.	Tvary číslovek základních a s nimi spojovaného substantiva.....	309
	I. Číslovka 1.....	309
	II. Číslovka 2.....	310
	III. Verbální číslovka <i>oba - beide</i>	310
	IV. Číslovky 3, 4.....	311
	V. České číslovky 5 až 99.....	312
	A. Číslovky nesložené.....	312
	B. Složené číslovky <i>dvacet jeden/dvacet jedna/jednadvacet</i>	313
	VI. Číslovky sto, tisíc, milion, miliarda.....	314
5.2.2.1.1.2.	Speciální tvary a funkce číslovek.....	314
	I. <i>zu zweit</i>	314
	A. Základní číslovka v pozici přísudku.....	315

	B.	Spojení předložky ve s příslušným pádovým tvarem, tj. lokálem číslovky základní.....	315
	C.	Spojení předložky po s příslušným pádovým tvarem, tj. lokálem číslovky základní.....	315
	II.	<i>zu je + číslovka</i>	315
5.2.2.1.1.3.		Počet jednotlivin označených plurálii tantum.....	316
5.2.2.1.2.		Počet druhů a abstraktních jednotlivin: číslovky druhové.....	317
5.2.2.1.2.1.		Počet druhů.....	317
5.2.2.1.2.2.		Počet jednotlivých jevů.....	317
5.2.2.1.3.		Počet pojatý jako souhrn: číslovky souhrnné.....	318
5.2.2.1.4.		Pořadí: číslovky řadové.....	318
5.2.2.1.5.		Zmnoženost: číslovky násobné.....	319
5.2.2.1.5.1.		Typ ‚ <i>x - krát - x - mal'</i>	319
5.2.2.1.5.2.		Typ ‚ <i>x-násobný - x-fach'</i>	319
5.2.2.1.5.3.		Typ <i>dvójitý - doppelt</i>	320
5.2.2.1.5.4.		Typ <i>dvójmo</i>	321
5.2.2.2.		Počet přibližný.....	321
5.2.2.2.1.		Obecná přibližnost.....	321
5.2.2.2.1.1.		Lexikální přibližnostní kvantifikátory.....	321
	I.	Adverbiální a částicové přibližnostní kvantifikátory.....	321
	II.	Zájmenné přibližnostní kvantifikátory.....	322
5.2.2.2.1.2.		Přibližnostní kvantifikátor ‚ <i>na - an die + číslovka'</i>	323
5.2.2.2.2.		Přibližnost s hodnocením.....	323
5.2.2.2.2.1.		Přibližně udávaný počet je hodnocen jako velký.....	323
5.2.2.2.2.2.		Přibližně udávaný počet je hodnocen jako malý.....	323
5.2.2.3.		Počet neurčitý.....	324
5.2.2.3.1.		Substantivní číslovky plurálové (<i>stovky, tisíce lidí</i>).....	324
5.2.2.3.1.1.		Substantivum počítaného předmětu v češtině.....	324
5.2.2.3.1.2.		Substantivum počítaného předmětu v němčině.....	324
	I.	Pomoci předložky <i>von: Hunderte von Menschen</i>	324
	II.	Bezpředložkovým nominativním tvarem substantiva.....	325
	III.	Pomocí G atributivní skupiny.....	325
5.2.2.3.2.		Neurčité lexikální kvantifikátory (<i>několik, málo, mnozí, mnoho</i> aj.).....	325
5.2.2.3.2.1.		Malý neurčitý počet.....	325
	I.	Malý neurčitý počet obecně.....	325
	A.	<i>několik - einige</i>	325
	B.	<i>pár - ein paar</i>	326
	II.	Malý neurčitý počet jako počet nedostatečný.....	326
	A.	Atributivní kvantifikátory <i>málo (lidí) ≠ wenige (Leute)</i>	326
	B.	České kvantifikátory typu <i>málokterý, málokdo</i>	327
5.2.2.3.2.2.		Neurčitý počet pojímaný jako „nikoli zanedbatelný“.....	328
	I.	Neurčité kvantifikátory <i>mnohý (mnohdy, mnohde) a (so) mancher</i> (<i>mancherorts</i>).....	328
	A.	<i>mnohý - (so) mancher</i>	328
	B.	<i>Mnohdy, mnohde - mancherorts</i>	329
	II.	Neurčité kvantifikátory <i>mehrere</i> a <i>vičero</i>	330
	III.	České neurčité kvantifikátory <i>četný, hojný</i>	330
	IV.	České neurčité kvantifikátory typu <i>lektěry</i>	330
	V.	Neurčitý kvantifikátor <i>řada - eine Reihe</i>	331
	VI.	Německý kvantifikátor <i>elliche</i>	331
	VII.	Neurčitý kvantifikátor ‚ <i>seit + časové S' (seit Tagen)</i> vs. ‚ <i>(už) řadu +</i> časové <i>S'/celé + časové S'</i>	331
5.2.2.3.2.3.		Obecně neurčitý počet.....	332
	I.	<i>Některí</i>	332
	II.	<i>Někdo - jemand, einer</i>	332
5.2.2.3.2.4.		Velký neurčitý počet.....	333

I.	Neurčité kvantifikátory <i>mnoha, hodně, moc – viele, zahlreiche, zu viele</i>	333
II.	Neurčité kvantifikátory <i>nesčetní – unzählige, zahllose, ungezähle</i>	334
III.	Neurčité kvantifikátory <i>bezpočet, množství, spousta/spoustu/spousty, moře, hromada/hromadu, hrůza/hrůzu – eine (ganze) Menge/jede Menge, eine Fülle, eine Vielzahl, Unzahl, eine Unmenge, ein Haufen</i>	334
IV.	Neurčitý kvantifikátor <i>těch + G substantiva</i>	335
V.	<i>sami – lauter + plurál S</i>	335
VI.	Pouze v češtině: <i>samý + toliký</i>	335
VII.	Neurčitý kvantifikátor <i>S + za – um/über + S</i>	336
5.2.2.4.	Počet nulový a úplností.....	336
5.2.2.4.1.	Zájmena <i>nikdo – niemand, žádný – kein(er)</i>	336
5.2.2.4.2.	Zájmena <i>všichni – alle, každý – jeder</i>	337
5.2.2.4.2.1.	Samostatně užitě <i>všichni – alle</i> v pozici podmětu.....	337
5.2.2.4.2.2.	<i>Všichni – alle</i> po osobním zájmenu.....	337
5.2.2.4.2.3.	<i>Všichni – alle</i> jako atribut.....	337
5.2.2.4.3.	Zájmena <i>veškerý – sämtliche</i>	338
5.2.2.4.4.	Česká zájmena <i>kde kdo, kde který, kde jaký</i>	338
5.3.	Kvantifikace (nepočítatelného) množství.....	339
5.3.1.	Morfologické vyjádření množství: plurál jmen látkových a abstraktních.....	339
5.3.1.1.	Substantiva látková.....	339
5.3.1.2.	Substantiva abstraktní.....	340
5.3.2.	Lexikální kvantifikátory množství.....	341
5.3.2.1.	Množství určité: substantivní kvantifikátory.....	341
5.3.2.2.	Množství neurčité.....	342
5.3.2.2.1.	Adverbiální a zájmenné kvantifikátory.....	342
5.3.2.2.1.1.	Adverbiální kvantifikátory velkého množství: <i>mnoho, hodně, moc – (zu) viel</i>	342
5.3.2.2.1.2.	Adverbiální kvantifikátory malého množství: <i>trochu, něco; málo – etwas, ein wenig, ein bisschen; wenig</i>	342
5.3.2.2.1.3.	Německé kvantifikátory <i>viel</i> a <i>wenig</i>	343
5.3.2.2.1.4.	Český kvantifikátor <i>nějaký</i>	344
5.3.2.2.1.5.	Kvantifikátory <i>jistý – einiger</i>	344
5.3.2.2.2.	Substantivní kvantifikátory.....	345
5.3.2.2.2.1.	Kvantifikátory neurčitého velkého množství.....	345
5.3.2.2.2.2.	Kvantifikátory neurčitého malého množství.....	345
5.3.2.3.	Množství úplné (<i>všechn</i> , <i>veškerý</i> , <i>jakýkoli – aller, jeglicher, jedweder</i> etc.).....	346
5.4.	Poukaz na část celku: zlomky.....	348
5.4.1.	Zlomky substantivní.....	348
5.4.2.	Zlomky adjektivní.....	349
5.4.2.1.	České adjektivní zlomkové výrazy vs. německá kompozita.....	349
5.4.2.2.	Německý výraz <i>halb</i>	350
5.4.3.	Zlomky adverbiální.....	350
5.4.4.	Zlomková kompozita (<i>půlhodina; eine Viertelstunde</i>).....	351
5.5.	Kvantifikace vlastnosti a děje při atribuci a predikaci.....	352
5.5.1.	Kvantifikace nekomparační.....	352
5.5.1.1.	Velká míra přisuzované vlastnosti nebo děje.....	352
5.5.1.2.	Největší možná míra vlastnosti přisuzované objektu (entitě) nebo ději.....	355
5.5.1.2.1.	<i>,nanejvýš – höchst/höchstens + základní tvar adjektiva nebo adverbia'</i>	355
5.5.1.2.2.	<i>,co (možná) + superlativní tvar adjektiva nebo adverbia' vs. ,möglichst + adjektivum nebo adverbium v pozitivu' nebo ,so + základní tvar adjektiva + wie/als möglich'</i>	355
5.5.1.2.3.	Pouze v němčině: superlativní tvar adverbia.....	356
5.5.1.2.4.	Prostý superlativ.....	356
5.5.2.	Kvantifikace komparační.....	356
5.5.2.1.	Komparační kvantifikace ve větě jednoduché.....	356
5.5.2.1.1.	Srovnávání stejné míry vlastnosti různých objektů (entit) nebo dějů.....	356
5.5.2.1.2.	Srovnávání nestejně míry vlastnosti různých objektů (entit) nebo dějů.....	357

5.5.2.1.2.1.	Věty se spojkami <i>jako</i> <i>≠</i> <i>než</i> – <i>wie</i> <i>≠</i> <i>als</i>	357
	I. Věty se spojkou <i>jako</i> vs. <i>wie</i> a záporným přísudkem.....	357
	II. Věty se spojkou <i>než</i> vs. <i>als</i>	357
5.5.2.1.2.2.	Srovnávání násobením.....	358
5.5.2.1.3.	Srovnávání nestejně míry vlastností téhož objektu (entity) nebo děje v přítomnosti a minulosti	358
5.5.2.2.	Komparační kvantifikace souvětlná	359
6.	Atribuce (Přívlastek)	361
6.1.	Vymezení pojmu atribuce	361
6.2.	Obecné významové druhy atribuce	362
6.2.1.	Atribuce kvalitativní a relační	362
6.2.1.1.	Kvalitativní atribuce	362
6.2.1.2.	Relační atribuce	363
6.2.2.	Atribuce restriktivní a nerestriktivní	363
6.2.2.1.	Atribuce restriktivní	363
6.2.2.1.1.	Hledisko významové	363
6.2.2.1.2.	Hledisko formální	363
6.2.2.1.2.1.	Restriktivní přívlastek vyjádřen postponovaným substantivem	364
6.2.2.1.2.2.	Restriktivní přívlastek vyjádřen postponovaným adjektivem.....	364
	I. Postponovaný adjektivní přívlastek nerozvitý.....	364
	II. Postponovaný adjektivní přívlastek rozvitý	364
6.2.2.1.2.3.	Restriktivní přívlastek vyjádřen anteponaným adjektivem.....	365
6.2.2.1.2.4.	Restriktivní přívlastek vyjádřen větou	365
6.2.2.2.	Atribuce nerestriktivní	365
6.2.2.2.1.	Adjektivní atribut.....	365
6.2.2.2.1.1.	Anteponaný adjektivní atribut	365
6.2.2.2.1.2.	Postponovaný rozvitý atribut.....	366
6.2.2.2.1.3.	Anteponaný rozvitý atribut s vazebným adjektivem	366
6.2.2.2.2.	Atribut větný	366
6.2.2.3.	Nejednoznačný komunikativní status restriktivnosti a nerestriktivnosti	366
6.3.	Formální prostředky atribuce a jejich význam	367
6.3.1.	Atribut adjektivní.....	367
6.3.1.1.	Morfologické druhy adjektiva	367
6.3.1.2.	Formální jevy adjektivní atribuce: obecná charakteristika	368
6.3.1.2.1.	Rozvžení a zmnožování atributu nebo AS.....	368
6.3.1.2.2.	Vazebnost a nevazebnost atributivního adjektiva.....	369
6.3.1.2.3.	Slovesled adjektivního přívlastku	369
6.3.1.3.	Nesložený adjektivní přívlastek a jeho formální vlastnosti	369
6.3.1.3.1.	Přívlastek vyjádřený primárním adjektivem neodvozeným.....	369
6.3.1.3.1.1.	Slovesled přívlastkového adjektiva nevazebného.....	369
	I. V rámci jednoduché AS.....	369
	II. V rámci rozvité AS	370
6.3.1.3.1.2.	Vazebná adjektiva.....	371
6.3.1.3.2.	Přívlastek vyjádřený adjektivem desubstantivním	373
6.3.1.3.2.1.	V obou jazycích	373
6.3.1.3.2.2.	Česká posesivní adjektiva	374
6.3.1.3.3.	Přívlastek vyjádřený adjektivem slovesným.....	374
6.3.1.3.3.1.	Užívání přívlastku vyjádřeného slovesným adjektivem.....	374
	I. České a německé adjektivní přívlastky typu <i>stehajici</i> – <i>bellende(r/s)</i>	374
	II. Německé adjektivní přívlastky typu <i>gefallener</i> ; <i>gelesener</i> a jejich české ekvivalenty (<i>s</i>) <i>padlý</i> ; (<i>pře</i>) <i>čtený</i>	375
	III. Německé adjektivní atributy typu <i>gebrochener</i>	377
	IV. České adjektivní atributy typu <i>spadnuší</i>	377
	V. Německá participiální adjektiva vs. česká adjektiva jinak tvořená.....	377
	VI. Seznam německých participiálních adjektiv.....	377

6.3.1.3.3.2.	Homonymie slovesných adjektiv odvozených z přičestí trpného (<i>zbořeny</i>).....	378
	I. Adjektiva odvozená z trpného přičestí tranzitivních sloves, k nimž existuje reflexivní forma vyjadřující intranzitivní děj	378
	II. Adjektiva odvozená z trpného přičestí sloves, která jsou v základní (nereflexivní) formě zároveň tranzitivních i intranzitivní	379
6.3.1.3.3.3.	Slovosled v AS se slovesným adjektivem	379
6.3.1.4.	Složený adjektivní přívlastek	380
6.3.1.4.1.	Přívlastek postupně určující.....	380
6.3.1.4.1.1.	Hledisko významové	380
	I. Postupně určující přívlastek restriktivní	380
	II. Postupně určující přívlastek nerestriktivní	381
6.3.1.4.1.2.	Hledisko slovosledné: circumpozice přívlastku.....	381
	I. Circumpozice přívlastku s postponovaným adjektivem nerovzítým	381
	II. Circumpozice přívlastku s postponovaným adjektivem rovzítým	382
6.3.1.4.2.	Přívlastek množný (několikanásobný)	383
6.3.2.	Atribut substantivní.....	385
6.3.2.1.	Genitiv nebo pád předložkový v obou jazycích.....	385
6.3.2.1.1.	Genitiv	385
6.3.2.1.2.	Pád předložkový.....	386
6.3.2.2.	Český genitivní atribut vs. německý atribut jiné formy.....	387
6.3.2.3.	Český dativní atribut vs. německý atribut předložkový.....	387
6.3.2.4.	Německý genitiv posesivní (Evas Freund).....	387
6.3.2.5.	AS s určovaným substantivem vazebným	389
6.3.2.5.1.	Subjekt děje.....	389
6.3.2.5.2.	Objekt děje.....	390
6.3.2.5.2.1.	Atribut v genitivu	390
6.3.2.5.2.2.	Atribut v pádu předložkovém	390
	I. Předložky obou jazyků jsou lexikálně ekvivalentní.....	391
	II. Předložky obou jazyků nejsou lexikálně ekvivalentní.....	391
	III. Český dativ vs. německý pád předložkový.....	391
	IV. Český instrumentál vs. německý pád s předložkou <i>mit</i>	391
6.3.2.6.	Německé SS s předložkou <i>von</i>	391
6.3.2.6.1.	Jméno látkové.....	391
6.3.2.6.2.	Substantivum v plurálu bez členu	392
6.3.2.6.3.	Vlastní jméno	392
6.3.3.	Atribuce kompozitivní.....	392
6.3.3.1.	Německé kompozitum vs. česká substantivní skupina	392
6.3.3.2.	Německé kompozitum vs. česká AS s přívlastkem adjektivním.....	393
6.3.3.3.	Německá kompozita s totožnou složkou atributivní (určující) vs. český atribut adjektivní nebo substantivní.....	393
6.3.3.3.1.	Česká AS s přívlastkem adjektivním.....	393
6.3.3.3.2.	Česká AS s přívlastkem substantivním.....	394
6.3.4.	Atribut infinitivní.....	395
6.3.4.1.	Infinitiv i vedlejší věta v obou jazycích	395
6.3.4.2.	Spíše infinitiv než vedlejší věta v obou jazycích	395
6.3.4.3.	Spíše infinitiv v němčině, naopak spíše vedlejší věta v češtině	395
6.3.4.4.	Pouze infinitiv v jednom nebo v obou jazycích.....	395
6.3.5.	Atribut adverbialní.....	396
6.3.6.	Atribut větný	397
6.3.6.1.	Německé atributivní věty uvozené výrazem ‚wie + osobní zájmeno‘	397
6.3.6.2.	Atributivní věty místní	397
6.3.7.	Konkurence atributivních prostředků.....	398
6.3.7.1.	Adjektivní vs. substantivní atribuce	398
6.3.7.2.	Kompozitum vs. substantivní skupina	400
6.3.7.3.	Atribut participiální vs. atribut větný	401
6.3.7.3.1.	Obecná charakteristika	401

6.3.7.3.2.	Některé formální aspekty konkurence participiálního a větného atributu	403
6.3.7.3.2.1.	Transformace atributu participiálního na atribut větný	403
6.3.7.3.2.2.	Transformace atributu větného na participiální	403
6.3.7.3.2.3.	Omezené užívání vět s adjektivním přívlástkem odvozeným z přechodníku minulého v češtině	404
6.3.7.3.2.4.	Německé věty s participiálním atributem s <i>zu</i>	404
6.3.8.	Kombinovaná atribuce	404
6.4.	Významové vztahy atributivní a jejich forma	406
6.4.1.	Úvodní charakteristika	406
6.4.2.	Atribut vlastnosti	407
6.4.2.1.	Bezpředložkový genitiv vlastnosti	407
6.4.2.2.	Předložkový pád vlastnosti	407
6.4.2.2.1.	Předložky <i>s - mit</i>	407
6.4.2.2.2.	Německá předložka <i>von</i>	408
6.4.3.	Atribut subjektový a objektový	408
6.4.3.1.	Obecná charakteristika	408
6.4.3.2.	Atribut subjektový	409
6.4.3.2.1.	Subjektový atribut nepersonický	409
6.4.3.2.2.	Subjektový atribut personický	410
6.4.3.2.2.1.	Substantivní skupina	410
	I. Situace v obou jazycích	410
	II. Situace v němčině	410
6.4.3.2.2.2.	AS s adjektivem	411
	I. Situace v češtině	411
	A. Přípona <i>-ův, -in</i>	411
	B. Přípona <i>-í</i>	411
	C. Přípona <i>-ský/cký</i>	412
	II. Situace v němčině	412
6.4.3.2.2.3.	Německá kompozita	412
6.4.3.3.	Atribut objektový	412
6.4.3.3.1.	Objektový atribut v bezpředložkovém genitivu	412
6.4.3.3.2.	Objektový atribut v pádě předložkovém	413
6.4.3.3.3.	Český objektový atribut v dativu	413
6.4.3.3.4.	Německý objektový atribut s předložkou <i>von</i>	413
6.4.3.3.5.	Německý objektový atribut s genitivem posesivním	414
6.4.3.3.6.	Český objektový atribut adjektivní	414
6.4.3.3.7.	Německá objektová atribuce kompozitivní	414
6.4.4.	Atribut posesivní	415
6.4.4.1.	Formální způsoby posesivní atribuce	415
6.4.4.1.1.	V češtině	415
6.4.4.1.2.	V němčině	415
6.4.4.2.	Významové druhy posesivní atribuce	416
6.4.4.2.1.	Urcovaným substantivem je entita, která přináleží jiné entitě	416
6.4.4.2.1.1.	Vztah přináležitosti neživé entity k člověku nebo zvířeti	416
	I. SS s atributivním S v genitivu:	416
	II. SS s atributivním S v pádu předložkovém:	417
	III. České desubstantivní posesivní adjektivum:	417
	A. S příponou <i>-ův, -in</i>	417
	B. S příponou <i>-í</i>	417
	C. S příponou <i>-ský/cký</i>	417
6.4.4.2.1.2.	Vztah sociální přináležitosti jedné osoby ke druhé	417
6.4.4.2.1.3.	Vztah přináležitosti osoby k instituci	418
6.4.4.2.1.4.	Vztah celku a části	419
	I. Obecná charakteristika	419
	II. Významové podtypy atributivního vztahu celku a části a jejich formální vyjádření	420

A.	Nějaká věc je „integrální součástí“ věci jiné	420
B.	Nějaká věc je „doplňkovou“ součástí jiné věci (<i>obrázky v knize</i>) nebo ohraničeného prostranství (<i>kašna na náměstí</i>)	420
C.	Nějaká „věc“ patří k jiné „věci“, aniž je její součástí	421
D.	Někdo nebo něco je součástí města nebo země.....	422
6.4.4.2.2.	Určovaným substantivem je entita, k níž přináleží nebo nepřináleží jiná entita	422
6.4.5.	Atribut okolností	423
6.4.5.1.	Atribut místa	423
6.4.5.2.	Atribut času	424
6.4.5.3.	Atribut účelu	425
6.4.5.4.	Atribut příčiny	425
6.4.5.5.	Atribut způsobu	426
6.4.6.	Ostatní významové vztahy atributivní.....	426
6.4.6.1.	Atribut autora.....	426
6.4.6.1.1.	Jméno je nerozvité příjmení	426
6.4.6.1.2.	Jméno komplexní nebo rozvité.....	427
6.4.6.2.	Atribut produktu	428
6.4.6.3.	Atribut explikativní	428
6.4.6.4.	Atribut definující	428
6.4.6.5.	Atribut kvantifikační	428
6.5.	Stupňování a srovnávání vlastností.....	429
6.5.1.	Vyjadřování vyššího a nižšího stupně vlastnosti	429
6.5.1.1.	Vyjadřování vyššího stupně vlastnosti	429
6.5.1.1.1.	Obecná charakteristika	429
6.5.1.1.2.	Prostředky slovo tvorné.....	430
6.5.1.1.3.	Způsob opisný	431
6.5.1.2.	Vyjadřování nižšího stupně vlastnosti.....	431
6.5.1.3.	Absolutní komparativ.....	432
6.5.2.	Vyjadřování nejvyššího a nejnižšího stupně vlastnosti	432
6.5.2.1.	Vyjadřování nejvyššího stupně vlastnosti	432
6.5.2.1.1.	Základní způsob: prostředky slovo tvorné	432
6.5.2.1.2.	Česká konstrukce ‚ <i>ten</i> + superlativ‘	433
6.5.2.1.3.	Způsob opisný: ‚ <i>nejvíce</i> + adjektivum‘	433
6.5.2.1.4.	Česká konstrukce: ‚ <i>co</i> + superlativ‘	433
6.5.2.1.5.	Německá kompozice ‚ <i>aller</i> + superlativní tvar	434
6.5.2.2.	Vyjadřování nejnižšího stupně vlastnosti.....	434
7. Predikace		435
7.1.	Základní pojmy a termíny	435
7.2.	Situační struktura predikace	438
7.2.1.	Predikace nečleněná	438
7.2.1.1.	Nečleněné predikáty se slovesy (primárně) nulové valence	439
7.2.1.1.1.	Predikáty bez formálního podmětu	439
7.2.1.1.2.	Predikáty s formálním podmětem	439
7.2.1.2.	Nečleněné predikáty se slovesy valenčními	440
7.2.1.2.1.	Nečleněná predikace jako způsob charakterizace prostředí implikující určitý participant	440
7.2.1.2.2.	Nečleněná predikace vyjadřující děj „o sobě“ vycházející z prostoru nějakého předmětu, místa	441
7.2.1.3.	Nečleněné predikáty se sponou	442
7.2.1.3.1.	Predikáty slovesně-jmenné	442
7.2.1.3.1.1.	Jmenný tvar adjektiva středního rodu	442
7.2.1.3.1.2.	Jméno přechodného druhu	442
7.2.1.3.1.3.	Substantivum	442
7.2.1.3.1.4.	Adverbium	443

7.2.1.3.2.	Predikáty s infinitivem.....	443
7.2.1.4.	Konkurence predikace nečleněné s predikací členěnou.....	443
7.2.1.4.1.	Typ <i>Uhodil hvom. † Uhodilo. – Der Blitz hat eingeschlagen. † Es hat eingeschlagen</i>	443
7.2.1.4.2.	Typ <i>Je vidět Sněžka. † Je vidět Sněžku</i>	443
7.2.2.	Členěná predikace bez subjektu.....	444
7.2.3.	Členěná predikace se subjektem nebo nositelem děje.....	444
7.2.3.1.	Statická predikace (nerexlexivní).....	445
7.2.3.1.1.	Predikace existence.....	445
7.2.3.1.1.1.	Predikace čistě existenciální.....	445
	I. Obecné vymezení jevu.....	445
	A. Situace v češtině.....	445
	B. Situace v němčině.....	446
	II. Druhy existence.....	447
	A. Nejobecnější prostorové kategorie.....	447
	B. Abstraktní jevy.....	447
	C. Společenské instituce.....	448
	D. Lidé (lidé obecně, spisovatelé, vědci, úředníci apod.).....	448
7.2.3.1.1.2.	Existence v dané lokalitě.....	449
7.2.3.1.2.	Identifikace.....	450
7.2.3.1.2.1.	Identifikační ztotožnění dvou entit.....	450
7.2.3.1.2.2.	Identifikace PK, na něž je poukázáno zájmenem ukazovacím.....	451
7.2.3.1.3.	Kvalifikace.....	451
7.2.3.1.3.1.	Prisuzování funkce.....	451
	I. Klasifikační inkluze tříd.....	451
	II. Aktuální specifikace předmětu.....	451
	III. „Fungování“.....	451
	IV. Přisouzení sociální funkce osobě.....	452
	A. Přisouzení povolání (zaměstnání, profese).....	452
	B. Přisouzení jiné sociální role.....	452
	C. Přisouzení kladné nebo záporné vlastnosti.....	452
7.2.3.1.3.2.	Přisuzování vlastnosti.....	453
	I. V obou jazycích.....	453
	II. Pouze v němčině.....	454
7.2.3.1.4.	Predikace fyzických a psychických stavů člověka.....	454
7.2.3.1.4.1.	Konstrukce se slovesem být – sein.....	454
	I. Věty bez podmětu.....	454
	II. Věty s podmětem.....	455
	A. ‚být – sein + adjektivum‘.....	455
	B. ‚být – sein + výraz předložkový‘.....	456
7.2.3.1.4.2.	Konstrukce se slovesem mít – haben.....	456
7.2.3.1.4.3.	Konstrukce s autosemantickým slovesem.....	457
	I. Věty bez podmětu.....	457
	A. Proživatel je vyjádřen akuzativem.....	457
	B. Tělesný pocit je lokalizován.....	458
	II. Věty s podmětem.....	458
	A. Proživatel je v obou jazycích v pozici podmětu.....	458
	B. Proživatel je v obou jazycích v pozici syntaktického předmětu.....	459
	C. Proživatel je v němčině v pozici akuzativního předmětu, v češtině v pozici podmětu.....	459
	D. Věty s pasivním přísudkem.....	459
	III. Konkurence struktur s podmětem se strukturami bez podmětu.....	460
7.2.3.1.4.4.	Konstrukce s modálním slovesem.....	461
7.2.3.1.4.5.	Konkurence přísudku slovesného se slovesně- <i>jmenným</i>	461
7.2.3.1.5.	Predikace statické okolnosti.....	461
7.2.3.1.5.1.	Konstrukce s aktivním nebo pasivním tvarem plnovýznamového slovesa v přísudku.....	462

	I.	Dimenze (v obou jazycích pouze aktivum).....	462
	II.	Inkluze a kontakt (v češtině omezené též pasivum).....	462
		A. Celek a jeho části.....	462
		B. Ostatní případy.....	462
	III.	Vztah objektu a entity na něj působící.....	463
	IV.	Různé prostorové okolnosti participantu: pouze aktivum.....	464
	V.	Staticky pojaté děje.....	464
	VI.	Dispozice participantu k ději.....	464
7.2.3.1.5.2.		Konstrukce se slovesem <i>být</i> – <i>sein</i> a výrazem jmenným.....	464
	I.	Lokalizace participantu.....	464
	II.	Konstrukce ‚ <i>být</i> + předložka + substantivum‘.....	465
		A. Konstrukce s dějovými substantivy.....	465
		B. Konstrukce se substantivy označujícími druh látky.....	465
		C. Konstrukce s konkrétním S vyjadřující účel věci.....	465
		D. Ostatní případy.....	465
7.2.3.1.5.3.		Konstrukce se slovesem <i>mít</i> – <i>haben</i>	465
	I.	Vztah posesivnosti.....	465
		A. Vnější přináležitost.....	466
		B. Přináležitost části k celku.....	467
	II.	Statická okolnost vyjádřená analytickou konstrukcí slovesně-jmennou....	467
	III.	Lokalizace vlastního předmětu: konstrukce se substantivním okolnostním určením.....	468
	IV.	Konstrukce s infinitivem.....	468
	V.	Konstrukce předložkové.....	468
7.2.3.1.6.		Predikace výsledného stavu (Rezultativum).....	468
7.2.3.1.6.1.		Rezultativum přezentní (vztah k době promluvy).....	469
	I.	Situace v češtině.....	469
		A. Morfologické tvary českého přičestí.....	469
		B. Vid českého participia.....	470
		C. Specifické české morfologicko-syntaktické konstrukce.....	470
	II.	Konstrukce ‚ <i>Snom + je/jsou – ist/sind + trpné participium</i> ‘.....	472
		A. Situace v obou jazycích.....	472
		B. Situace v němčině.....	473
	III.	Specifické německé rezultativní konstrukce.....	474
		A. RK vyjadřující trvání stavu od určité doby.....	475
		B. Rezultativum posesivní.....	475
		C. Rezultativum vyjadřující dostačující až nadbytečné množství vykonané činnosti.....	476
		D. Dispoziční rezultativum.....	476
	IV.	Rezultativum bezpředmětové (<i>Je zavřeno.</i>).....	476
		A. RK na bázi sloves tranzitivních s akuzativním předmětem.....	476
		B. RK na bázi sloves intransitivních.....	477
		C. RK na bázi předmětových sloves s vazbou neakuzativní.....	478
	V.	Konkurence rezultativních výrazů.....	478
		A. RK : dějové pasivum : aktivum.....	478
		B. RK : stavové sloveso.....	478
		C. RK lokalizační : prostá lokalizace.....	479
7.2.3.1.6.2.		Rezultativum minulé (Vztah k době minulé).....	479
	I.	Obecný úvod: situace v obou jazycích.....	479
	II.	Rezultativum minulé v češtině.....	480
		A. Konstrukce ‚ <i>préteritum slovesa být + trpné participium</i> ‘.....	480
		B. RK s adjektivizovaným přičestím minulým a konstrukce s <i>préteritem slovesa mít</i>	480
		C. Rezultativní význam českého <i>préterita</i>	480
	III.	RK německých sloves tranzitivních a intransitivních.....	480
	IV.	Německé PK vyjadřující děj nebo stav.....	481

7.4.2.	Vztah kategorie času k době, o níž se vypovídá	553
7.5.	Formální struktura predikace	555
7.5.1.	Predikáty bez objektu	555
7.5.2.	Predikáty s objektem	556
7.5.3.	Česká zájmenná partikule <i>ono</i> v pozici podmětu	570
8.	Určení okolnosti děje	571
8.1.	Určení místa (Lokalizace děje nebo stavu)	571
8.1.1.	Statická lokalizace	571
8.1.2.	Dynamická lokalizace	590
8.1.3.	Implicitní lokalizace	605
8.2.	Určení času	606
8.2.1.	Doba realizace děje nebo stavu	606
8.2.2.	Trvání děje či stavu	624
8.2.3.	Frekvence děje: Jak často	631
8.3.	Určení způsobu děje	633
8.3.1.	Určení charakteru děje	633
8.3.2.	Určení prostředku děje	637
8.3.3.	Určení průvodní okolnosti	641
8.3.4.	Určení důsledku (následu, výsledku)	641
8.4.	Určení příčiny	642
8.4.1.	Příčina nebo důvod v užším smyslu	642
8.4.2.	Účel	650
8.4.3.	Podmínka	653
8.4.4.	Připustka	654
8.4.5.	Zřetel	656
8.5.	Určení shody a rozdílu	659
8.5.1.	Určení shody	659
8.5.2.	Určení rozdílu	660
8.6.	Určení zdroje informace	661
8.6.1.	Německé předložky <i>nach</i> a <i>laut</i>	661
8.6.2.	Německá předložka <i>zufolge</i>	661
8.7.	Stažené tvary předložkových pádů v němčině	661
9.	Souvětí	663
9.1.	Úvodní výklady a základní terminologie	663
9.2.	Souvětná determinace	665
9.2.1.	Věty podmětové	665
9.2.2.	Věty předmětové	671
9.2.3.	Determinace větou podmětovou i předmětovou zároveň	675
9.2.4.	Užívání korelativ	675
9.2.5.	Věty místní	686
9.2.6.	Věty časové	687
9.2.7.	Věty způsobové	707
9.2.8.	Věty příčinné	711
9.2.9.	Věty účelové	722
9.2.10.	Věty účinkové	727
9.2.11.	Věty podmínkové	731
9.2.12.	Určení připustky	742
9.2.13.	Souvětný vztah rozporu	755
9.2.14.	Souvětný vztah měrový	763
9.2.15.	Věty omezovací	765
9.2.16.	Věty vztažné	768
9.3.	Souvětná koordinace	777
9.3.1.	Koordinace asyndetická	778
9.3.2.	Koordinace syndetická	778

7.2.3.1.6.3.	Rezultativum budoucí.....	483
	I. Německá konstrukce ‚werden + participium + sein‘.....	483
	II. Německá konstrukce ‚werden + participium + haben‘.....	483
	III. Německé perfektum.....	484
7.2.3.1.7.	Dispozice.....	484
7.2.3.1.7.1.	Typ „Spí se mi dobře“.....	484
7.2.3.1.7.2.	Typ „Dobře se tam žije – Dort lebt es sich gut“.....	485
7.2.3.1.7.3.	Typ „Něříká se (mi) to snadno“.....	486
7.2.3.1.7.4.	Typ „To se snadno řekne – Das sagt sich leicht“.....	486
7.2.3.1.7.5.	Typ „Ty dveře jdou špatně zavírat“.....	487
7.2.3.1.7.6.	Typ „Vlákno snadno praskne“.....	487
7.2.3.2.	Dynamická predikace (nerexlexivní).....	487
7.2.3.2.1.	Procesy s jedním participantem.....	487
7.2.3.2.1.1.	Činnosti, které subjekt provádí sám se sebou.....	487
7.2.3.2.1.2.	Procesy „samovolně“ probíhající v organismech nebo procesy, které se dějí s předměty.....	487
7.2.3.2.2.	Procesy s více participanty.....	488
7.2.3.2.2.1.	Mediace: Procesy s nepersonickým subjektem.....	488
	I. Situace v češtině.....	488
	II. Situace v němčině.....	488
7.2.3.2.2.2.	Kauzace.....	489
	I. Primární kauzativní predikáty.....	489
	II. Sekundární kauzativní predikáty.....	490
	III. Německá kauzativní konstrukce s <i>lassen</i>	491
	A. Kauzovaný děj vyjádřený infinitivem je intranzitivní proces a jeho subjekt je osoba.....	492
	B. Kauzovaný děj vyjádřený infinitivem je intranzitivní proces a jeho subjekt je neživá entita.....	492
	C. Kauzovaný děj vyjádřený infinitivem je tranzitivní proces a jeho subjekt je osoba.....	492
	D. Kauzovaný děj vyjádřený infinitivem je tranzitivní proces a jeho subjekt je neživá entita.....	493
	IV. Jiné výrazové prostředky kauzativní predikace v němčině.....	493
7.2.3.2.2.3.	Iniciace: Procesy vyvolávané člověkem.....	493
	I. Implicitní iniciace.....	493
	A. Iniciační predikáty lexikalizované.....	493
	B. Iniciační predikáty nalexikalizované.....	494
	II. Explicitní iniciace: německá konstrukce ‚subjekt + <i>lassen</i> + objekt + infinitiv‘.....	494
7.2.3.2.2.4.	Činnost: protiklad aktiva a pasiva.....	496
	I. Obecný přehled.....	496
	II. Aktivum jako norma.....	497
	III. Vyjadřování subjektu činnosti.....	498
	IV. Dvojitá funkce českého instrumentálu v pasivních konstrukcích.....	499
	A. Instrumentál ve větě s pasivním predikátem reprezentuje subjekt (činitele) děje.....	499
	B. Instrumentál ve větě s pasivním predikátem reprezentuje prostředek děje vykonávaného člověkem.....	499
	V. Česká reflexivní forma se subjektivním instrumentálem.....	500
	VI. Český instrumentál vs. <i>von, durch a mit</i>	500
	A. Předložka <i>mit</i>	501
	B. Předložka <i>durch</i>	501
	VII. Kolísání mezi dynamickým a statickým pojetím predikace v německých pasivních konstrukcích: ‚werden : sein + Partizip II‘.....	502
VIII.	Opisné pasivní konstrukce.....	503
	A. Konstrukce se slovesem <i>dostat – bekommen</i>	503

	B. Konstrukce se slovesem <i>zůstat</i> – <i>bleiben</i>	504
	C. Konstrukce s abstraktními substantivy	504
7.2.3.2.3.	Věty s nepojmenovaným objektem	505
7.2.3.2.3.1.	Funkce slovního nepojmenování objektu v obou jazycích	505
	I. Poukaz na druh obvyklé sociální činnosti subjektu	505
	II. Poukaz na vlastnost subjektu	506
	III. Poukaz (hovorovým způsobem) na povolání subjektu	506
	IV. Poukaz na podmnožinu z množiny možných (druhů) objektů dané činnosti	506
	V. Poukaz na všeobecný personický objekt	508
	VI. Poukaz na určitý objekt vyznačený z kontextu či situace	508
	VII. Poukaz na libovolný objekt či třídu objektů připadajících v dané situaci v úvahu	509
7.2.3.2.3.2.	Závěrečná poznámka	509
7.2.3.2.4.	Věty s neurčeným subjektem personickým	510
7.2.3.2.4.1.	Významové a formální typy vět s neurčeným subjektem	510
	I. Predikát bez modálního výrazu	510
	A. Subjekt je všeobecný	510
	B. Subjekt je anonymizovaný	511
	II. Predikát s modálním výrazem	513
7.2.3.2.4.2.	Německá konstrukce s <i>man</i> a ekvivalentní prostředky v češtině	514
7.2.3.2.4.3.	Německé participiální pasivum a jeho české ekvivalenty	514
	I. Slovesa intransitivní	514
	II. Slovesa tranzitivní s neakuzativní vazbou	515
7.2.3.3.	Reflexivní predikace	515
7.2.3.3.1.	Obecný úvod a terminologie	515
7.2.3.3.2.	Aspekty formálně-významové	516
7.2.3.3.2.1.	<i>se</i> : <i>si</i>	516
7.2.3.3.2.2.	RM <i>se</i> – <i>sich</i> jako zájmeno (sám sebe)	517
7.2.3.3.2.3.	RM <i>se</i> – <i>sich</i> jako výraz dvojnásobný	518
7.2.3.3.3.	Druhy a funkce RFS z hlediska kontrastivního	519
7.2.3.3.3.1.	České RS vs. německé sloveso nereflexivní	519
7.2.3.3.3.2.	Reflexivní slovesa intransitivní	519
	I. Česká RFS vs. německá participiální konstrukce dějová či rezultativní ...	520
	II. Česká RFS vs. německé pasivum	520
	III. Česká RFS vs. jiný prostředek německý	520
7.2.3.3.3.3.	Reflexivní a nereflexivní forma téže bazové lexikální formy s nezávislým významem	521
7.2.3.3.3.4.	Různý významy českého RS vs. německá forma reflexivní a nereflexivní	521
7.2.3.3.3.5.	Forma reflexivní a nereflexivní s různým významovým typem subjektu	521
7.2.3.3.3.6.	Reflexivní tantum	522
	I. Základová slovesná lexikální forma existuje v daném jazyce pouze ve vazbě na reflexivní morfém	522
	II. Předponová reflexivní tantum	523
	III. Reflexivní forma jako centrální podoba	524
7.2.3.3.3.7.	Česká reflexivní slovesa předponová	524
7.2.3.3.3.8.	Německá reflexivní slovesa předponová	525
7.2.3.3.3.9.	RFS fakultativní	525
7.2.3.3.3.10.	Česká RFS s dativním <i>si</i>	527
7.2.3.3.3.11.	Česká RFS s instrumentálním <i>sebou</i>	528
7.2.3.3.3.12.	Česká konstrukce ‚RFS + s + <i>Sinst</i> ‘	528
7.2.3.3.3.13.	Německé RfK ‚ <i>sich</i> + <i>satt</i> + sloveso‘ (<i>hören, sehen</i>)	528
7.2.3.3.3.14.	Reflexivní reciproční	529
7.2.3.3.3.15.	Tzv. zvrtné pasivum v češtině	531
7.3.	Fáze procesu	532
7.3.1.	Začátek nebo konec procesu nebo stavu	532

7.3.1.1.	Lexikálně-syntaktická konstrukce.....	532
7.3.1.2.	Předponová slovesa.....	532
7.3.1.2.1.	Obecný přehled.....	532
7.3.1.2.2.	Nepravidelnosti v užívání fázových předpon.....	533
7.3.1.2.2.1.	Lexikální restrikce v užívání předpon.....	533
7.3.1.2.2.2.	Modifikace fázového významu.....	533
7.3.1.2.2.3.	Prefixe + reflexivizace v češtině vs. konstrukce s fázovými slovesy v němčině.....	533
7.3.1.3.	Německá konstrukce ‚werden + adjektivum‘.....	534
7.3.1.4.	Speciální německé konstrukce.....	534
7.3.2.	Změna stavu.....	535
7.3.2.1.	Změna fyzického nebo psychického stavu subjektu.....	535
7.3.2.1.1.	Deadjektivní slovesa předponová.....	535
7.3.2.1.2.	Konstrukce ‚stāt se – werden + adjektivum‘.....	535
7.3.2.1.2.1.	Situace v češtině.....	535
7.3.2.1.2.2.	Situace v němčině.....	536
7.3.2.1.3.	Konstrukce ‚sloveso + předložka + substantivum‘.....	537
7.3.2.1.4.	Konstrukce ‚dostat – bekommen + substantivum‘.....	537
7.3.2.2.	Nabývání sociální role.....	537
7.3.2.3.	Konstrukce ‚nastat/nadejít/přijít + substantivum‘.....	538
7.3.3.	Vid v češtině.....	538
7.3.3.1.	Definice vidu a jeho morfologické vlastnosti.....	538
7.3.3.2.	Sekundární imperfektiva.....	539
7.3.3.3.	Iterativa.....	540
7.3.3.4.	Nevyjádřenost vidového protikladu v němčině.....	541
7.3.3.5.	Německé výrazové prostředky odpovídající českému vidu.....	543
7.3.3.5.1.	Vid jako součást lexikálního významu.....	543
7.3.3.5.1.1.	Slovesa primárně nedokonavá.....	543
7.3.3.5.1.2.	Slovesa dokonavá.....	543
7.3.3.5.2.	Vid jako součást významu prézenta nebo futura.....	543
7.3.3.5.3.	Vid jako součást významu perfekta a plusquamperfekta.....	543
7.3.3.5.4.	Reflexivní forma slovesná.....	544
7.4.	Časová struktura predikace.....	544
7.4.1.	Vztah kategorie času k době promluvy.....	544
7.4.1.1.	Přítomnost.....	544
7.4.1.1.1.	Prézentní tvary.....	544
7.4.1.1.1.1.	Status prézentních tvarů.....	544
7.4.1.1.1.2.	Funkce prézentních tvarů.....	545
I.	Děj přítomný.....	545
II.	Děj budoucí.....	546
III.	Děj trvalý.....	546
IV.	Kvalifikace dějem.....	546
V.	Prézens historický.....	546
7.4.1.1.2.	Jazykové kategorie přítomnosti.....	546
7.4.1.2.	Mínulost.....	547
7.4.1.2.1.	Aspekty formální.....	547
7.4.1.2.2.	Aspekty funkční: německé préteritum a perfektum.....	547
7.4.1.3.	Budoucnost.....	549
7.4.1.3.1.	Vyjádřování děje budoucího v češtině.....	549
7.4.1.3.1.1.	Složené futurum.....	549
7.4.1.3.1.2.	Sloveso dokonavé.....	549
7.4.1.3.1.3.	Slovesa s předponou <i>po-</i>	550
7.4.1.3.1.4.	Tvar prézentní.....	551
7.4.1.3.2.	Vyjádřování děje budoucího v němčině.....	551
7.4.1.3.2.1.	Tvar prézentní.....	551
I.	Německý prézens vs. české složené futurum.....	551

	II. Německý přezens vs. české složené futurum nebo přítentní tvar dokonavý	552
7.4.1.3.2.2.	Složené futurum	552
	I. Poukaz na pravděpodobnost budoucí realizace děje nebo stavu	552
	II. Vyjádření jistoty, že děj nebo stav rozhodně nastane, nebo vůle, aby nastal	552
7.4.1.3.2.3.	Konkurence složeného futura a přítentního tvaru	552
7.4.2.	Vztah kategorie času k době, o níž se vypovídá	553
7.4.2.1.	Doba reference je minulost	553
7.4.2.1.1.	Minulý děj není usouvzažněn s jiným dějem minulým	553
7.4.2.1.2.	Minulý děj je usouvzažněn s dějem předcházejícím	553
7.4.2.1.2.1.	Děj předcházející jinému ději minulému je pojat jako výsledný stav	553
7.4.2.1.2.2.	Děj předcházející jinému ději minulému je pojat jako probíhající proces	554
7.4.2.1.3.	Minulý děj je usouvzažněn s dějem následujícím	554
7.4.2.2.	Doba reference je budoucnost	554
7.4.2.2.1.	Děj skončí v době následující po době promluvy, aniž je usouvzažněn s jiným dějem minulým: Futurum II.	554
7.4.2.2.2.	Budoucí děj nebo stav z děje vyplnulý předchází jinému ději budoucímu nebo následuje po jiném ději budoucím v rámci časového souvětí	555
7.5.	Formální struktura predikace	555
7.5.1.	Predikáty bez objektu	555
7.5.1.1.	Obecná charakteristika	555
7.5.1.2.	Německé věty s bezobjektovým predikátem a formálním podmětem <i>es</i>	556
7.5.2.	Predikáty s objektem	556
7.5.2.1.	Predikáty se jmennými objekty	557
7.5.2.1.1.	Predikáty s jedním objektem v obou jazycích	557
7.5.2.1.1.1.	Objektový akuzativ vs. pád neakuzativní	557
	I. Německý akuzativ vs. český pád neakuzativní	557
	A. Německému akuzativu odpovídá český genitiv	557
	B. Německému akuzativu odpovídá český dativ	557
	C. Německému akuzativu odpovídá český pád předložkový	558
	D. Německému akuzativu odpovídá český instrumentál	558
	II. Český akuzativ vs. německý pád neakuzativní	558
	A. Českému akuzativu odpovídá německý dativ	558
	B. Českému akuzativu odpovídá německý genitiv	559
7.5.2.1.1.2.	Neakuzativní pád bezpředložkový vs. pád předložkový	559
	I. Český pád bezpředložkový vs. německý pád předložkový	559
	A. Českému genitivu odpovídá německý pád předložkový	559
	B. Českému dativu odpovídá německý pád předložkový	559
	C. Českému instrumentálu odpovídá německý pád předložkový	559
	II. Německý pád bezpředložkový vs. český pád předložkový	559
7.5.2.1.1.3.	Pád předložkový v obou jazycích	560
7.5.2.1.1.4.	Německá vazba <i>an</i> + objekt + sloveso'	560
7.5.2.1.2.	Predikáty se dvěma objekty v obou jazycích	561
7.5.2.1.2.1.	Tyž z objektů je v obou jazycích v akuzativu	561
	I. Německý genitiv vs. český pád předložkový	561
	II. Německý genitiv vs. český instrumentál	561
	III. Německý dativ vs. český akuzativ	561
	IV. Český dativ vs. německý pád předložkový	561
7.5.2.1.2.2.	Oba objekty jsou v obou jazycích v různých pádových tvarech	561
	I. Personický objekt je v češtině v akuzativu, v němčině v dativu, nepersonický objekt je v němčině v akuzativu, v češtině v instrumentálu	561
	II. Personický objekt je v němčině v akuzativu, v češtině v dativu	562
7.5.2.1.2.3.	V obou jazycích je první objekt v akuzativu, druhý objekt v pádu předložkovém, ale předložky nejsou lexikálně ekvivalentní	562

7.5.2.1.3.	Predikáty mající v každém z jazyků různý počet participantů	562
7.5.2.1.4.	Konkurence slovesných vazeb.....	562
7.5.2.1.4.1.	Vazby synonymní.....	562
	I. Synonymní vazby v obou jazycích	562
	II. Synonymní vazby pouze v jednom z jazyků.....	563
	A. Synonymní vazby pouze v češtině.....	563
	B. Synonymní vazby pouze v němčině.....	563
7.5.2.1.4.2.	Vazby nesynonymní	564
	I. Nesynonymní vazby v češtině, např.:	564
	II. Nesynonymní vazby v němčině, např.:.....	564
7.5.2.1.5.	Totožný predikát založený na různých slovesech	564
7.5.2.2.	Predikáty s větým complementem.....	564
7.5.2.2.1.	Predikáty s větým podmětem	564
7.5.2.2.2.	Predikáty s větým předmětem.....	565
7.5.2.2.2.1.	Obecný úvod	565
7.5.2.2.2.2.	Konkurence VF s vazbou infinitivní	566
7.5.3.	Česká zájmenná partikule <i>ono</i> v pozici podmětu	570
8.	Určení okolnosti děje.....	571
8.1.	Určení místa (Lokalizace děje nebo stavu).....	571
8.1.1.	Statická lokalizace.....	571
8.1.1.1.	Lokalizace bez prostorového orientátoru: adverbium.....	571
8.1.1.1.1.	Adverbia pojmenovávací (autosémantická)	572
8.1.1.1.2.	Adverbia zájmenná.....	573
8.1.1.1.2.1.	Určitá pozitivní zájmenná adverbia	573
8.1.1.1.2.2.	Neurčitá a záporná zájmenná adverbia	573
8.1.1.2.	Lokalizace s prostorovým orientátorem	574
8.1.1.2.1.	Lokalizace uvnitř prostoru pojmenovaného substantivem.....	574
8.1.1.2.1.1.	Lokalizace uvnitř třírozměrného prostoru	574
	I. Předložka <i>v(e)</i> - <i>in</i>	574
	II. Předložka <i>na</i> × <i>auf</i> , <i>in</i>	574
8.1.1.2.1.2.	Lokalizace uvnitř prostranství.....	575
	I. Předložka <i>v(e)</i> - <i>in</i> : bezkonkurenční užití.....	575
	II. Konkurence lokalizačních předložek u téhož substantiva.....	576
	A. Konkurence předložek v obou jazycích: <i>v</i> : <i>na</i> - <i>in</i> : <i>auf</i>	576
	B. Konkurence předložek pouze v jednom z jazyků.....	576
	III. Konkurence předložek <i>v(e)</i> : <i>na</i> u českých názvů měst a městských čtvrtí.....	577
	IV. Německá předložka <i>an</i>	577
	V. Německá předložka <i>vor</i>	578
	VI. Německá předložka <i>zu</i>	578
	VII. Předložkové a adverbialní výrazy <i>uvnitř</i> , <i>uprostřed</i> , <i>v centru</i> vs. <i>innerhalb</i> , <i>inmitten</i> , <i>mitten in</i> , <i>in der Mitte von</i>	578
	A. <i>uvnitř</i> - <i>innerhalb</i>	578
	B. <i>uprostřed</i> - <i>inmitten</i> ; <i>mitten</i> + lokalizační předložka.....	579
	C. <i>v centru</i> - <i>in der Mitte</i> , <i>im Zentrum</i>	579
8.1.1.2.1.3.	Lokalizace uvnitř instituce či veřejného zařízení.....	579
	I. Předložka <i>v</i> - <i>in</i>	580
	II. Německá předložka <i>in</i> vs. česká předložka <i>na</i>	580
	III. Česká předložka <i>v</i> vs. německé předložky <i>in</i> , <i>auf</i> a <i>an</i>	580
	IV. Předložka <i>na</i> - <i>auf</i>	581
	V. Česká předložka <i>na</i> vs. německé předložky <i>in</i> , <i>auf</i> , <i>an</i>	581
	VI. Předložka <i>u</i> vs. <i>bei</i> , <i>an</i> , <i>auf</i> , <i>vor</i>	582
8.1.1.2.1.4.	Lokalizace na povrchu předmětu	582
8.1.1.2.1.5.	Konkurence ‚povrch‘ vs. ‚vnitřek‘	583
8.1.1.2.1.6.	Lokalizace pomocí udání světových stran	583

8.1.1.2.2.	Lokalizace vně předmětu či místa pojmenovaného substantivem.....	584
8.1.1.2.2.1.	Nespecifikovaná blízkost.....	584
	I. Německá předložka <i>bei</i>	584
	A. Fakultativní užití předložky <i>bei</i>	584
	B. Obligatoční užití předložky <i>bei</i>	584
	II. Německá předložka <i>an</i>	584
	III. Předložkové výrazy v blízkosti – <i>in der Nähe</i> , <i>blízko</i> , <i>poblíž</i> – <i>nahe</i> , <i>nedaleko</i> – <i>unweit</i>	585
	A. <i>v blízkosti</i> – <i>in der Nähe</i>	585
	B. <i>blízko</i> , <i>poblíž</i> – <i>nahe</i>	585
	C. <i>nedaleko</i> – <i>unweit</i>	586
8.1.1.2.2.2.	Relativizovaná pozice.....	586
	I. Předložky <i>před</i> – <i>vor</i> , <i>za</i> – <i>hinter</i> , <i>vedle</i> – <i>neben</i>	586
	II. Předložky <i>proti</i> , <i>naproti</i> – <i>gegenüber</i>	587
	III. Předložka <i>podél</i> , <i>podle</i> – <i>entlang</i>	587
	IV. Předložky <i>kolem</i> , <i>okolo</i> – <i>um</i>	588
8.1.1.2.2.3.	Nespecifikovaná vzdálenost od PO.....	588
8.1.1.2.3.	Lokalizace udáním děje odehrávajícího se na určitém místě.....	589
8.1.1.2.4.	Lokalizace udáním účelu.....	589
8.1.1.2.5.	Určení původu.....	589
8.1.2.	Dynamická lokalizace.....	590
8.1.2.1.	Lokalizace směrová.....	590
7.1.2.1.1	Lokalizace bez prostorového orientátoru.....	590
8.1.2.1.1.1.	Adverbia pojmenovávací.....	590
	I. Určení typu ‚kde : kam‘.....	590
	II. Určení typu ‚kde : odkud‘.....	590
8.1.2.1.1.2.	Adverbia zájmenná.....	590
	I. Zájmenná adverbia určitá pozitivní.....	590
	II. Neurčitá a záporná zájmenná adverbia.....	591
8.1.2.1.2.	Lokalizace s prostorovým orientátorem.....	591
8.1.2.1.2.1.	Směřování dovnitř PO.....	591
	I. Obecný přehled.....	591
	A. Směrová předložka <i>do</i> – <i>in</i>	591
	B. Protiklad statické a dynamické lokalizace: <i>ve</i> vs. <i>do</i>	591
	C. Česká směrová předložka <i>na</i>	592
	D. Německá předložka <i>nach</i>	592
	E. Německá směrová předložka <i>in</i> + dativ substantiva.....	592
	II. Předložkové vazby podle druhu PO.....	592
	A. Směřování dovnitř předmětu, budovy nebo místnosti.....	592
	B. Směřování dovnitř města či země: německá předložka <i>nach</i>	593
	C. Směřování dovnitř prostranství.....	593
	D. Směřování dovnitř instituce či veřejného zařízení.....	594
	III. Vyjadřování dynamické lokalizace prostředky lokalizace statické, zejména v němčině.....	596
8.1.2.1.2.2.	Směřování do prostoru děje: jít na koncert ✕ ins Konzert gehen.....	596
8.1.2.1.2.3.	Směřování do blízkosti PO.....	597
	I. Specifikace na ose horizontální nebo vertikální.....	597
	II. Nespecifická blízkost.....	597
	A. Slovesa pohybu.....	598
	B. Slovesa vizuální činnosti (<i>dávát se</i>).....	599
8.1.2.1.2.4.	Směřování zevnitř PO.....	600
	I. Předložka <i>z(e)</i> – <i>aus</i>	600
	II. Německá předložka <i>von</i>	600
8.1.2.1.2.5.	Směřování z blízkosti PO.....	601
8.1.2.1.2.6.	Směřování ‚odněkud někam‘.....	601
	I. Směřování z blízkosti PO do blízkosti jiného PO.....	601

	II. Směřování zevnitř PO dovnitř jiného PO.....	602
8.1.2.1.2.7.	Překonávání PO: <i>přes – über</i>	602
	I. Oba způsoby v obou jazycích	603
	II. Oba způsoby pouze v češtině	603
	III. Pouze ‚sloveso + předložka‘ v obou jazycích.....	603
8.1.2.2.	Lokalizace nesměrová: <i>kudy</i>	603
8.1.2.2.1.	Subjekt a/nebo objekt děje se přemísťuje v rámci PO.....	603
8.1.2.2.1.1.	Česká zájmenná adverbia <i>kudy, tudy</i> a jejich německé ekvivalenty	603
8.1.2.2.1.2.	Prostý instrumentál v <i>durch</i>	603
8.1.2.2.1.3.	Česká předložka <i>po</i>	604
	I. <i>chodit po</i>	604
	II. <i>jit po</i>	604
8.1.2.2.1.4.	Česká předložka <i>skrz</i>	605
8.1.2.2.2.	Subjekt a/nebo objekt děje se přemísťuje mimo rámec PO: <i>podél – entlang</i>	605
8.1.3.	Implicitní lokalizace.....	605
8.2.	Určení času	606
8.2.1.	Doba realizace děje nebo stavu.....	606
8.2.1.1.	Realizace děje nebo stavu v rámci časového úseku	606
8.2.1.1.1.	Časové určení odkazující k době promluvy (teď).....	606
8.2.1.1.2.	Časové určení odkazující mimo dobu promluvy.....	608
8.2.1.1.2.1.	Časový úsek části dne	608
8.2.1.1.2.2.	Časový úsek jednoho dne.....	609
	I. Adverbium	609
	II. Názvy dnů v týdnu.....	609
	III. Pořadí dne v měsíci	610
8.2.1.1.2.3.	Časový úsek delší než jeden den zahrnující dobu promluvy: ČS + zájmeno (<i>tento týden – diese Woche</i>).....	610
8.2.1.1.2.4.	Časový úsek jednoho měsíce nezahrnující dobu promluvy	611
8.2.1.1.2.5.	Časový úsek jednoho roku nebo století.....	611
8.2.1.1.2.6.	Ostatní časové úseky.....	612
	I. Roční období.....	612
	II. Dějinná údobí.....	612
	III. Svátky a volné dny	613
	IV. Období života	613
	V. Děje	613
	A. Předložka <i>při – bei</i>	613
	B. Česká předložka <i>za</i> vs. německá předložka <i>unter</i>	613
	C. Česká předložka <i>za</i> vs. německá předložka <i>bei</i>	614
	D. České předložky <i>během, při</i> a <i>za</i> vs. německá předložka <i>während</i>	614
8.2.1.1.2.7.	Časový úsek předcházející nebo následující po době promluvy: <i>minulý; přišel – vorige(s/n)/vergangen(e/s/n); nächst(e/s/en)</i> + ČS.....	614
8.2.1.1.3.	Začátek, střed a konec časového úseku	616
8.2.1.1.3.1.	Situace v češtině	616
	I. Začátek nebo konec časového úseku	616
	II. Střed časového úseku	617
8.2.1.1.3.2.	Situace v němčině	617
	I. Začátek časového úseku.....	617
	II. Konec časového úseku	618
	III. Střed časového úseku.....	618
8.2.1.1.4.	Průběžnost časového úseku: <i>během – während</i>	619
8.2.1.2.	Realizace děje nebo stavu mimo rámec časového úseku	620
8.2.1.2.1.	Děj nebo stav předchází časovému úseku označenému ČS	620
8.2.1.2.1.1.	ČS udává délku časového úseku (minuta, týden, rok apod.) mezi dobou promluvy a minulým dějem či stavem, o němž se vypovídá.....	620
8.2.1.2.1.2.	ČS označuje charakteristické údobí, jemuž předcházel děj či stav, o němž se vypovídá.....	620

	I. Bez udání intervalu mezi popisovaným dějem či stavem a začátkem údobí označeného ČS.....	620
	II. S udáním intervalu mezi popisovaným dějem či stavem a začátkem údobí označeného substantivem	621
8.2.1.2.1.3.	ČS označuje okamžik dovršení děje, jemuž předchází jiný děj nebo stav; ČS je dějového původu (odvozené od slovesa)	621
	I. Bez udání intervalu mezi popisovaným dějem či stavem a začátkem údobí označeného substantivem:	621
	II. S udáním intervalu:.....	621
8.2.1.2.2.	Děj nebo stav následuje po časovém úseku nebo bodu označenému ČS	622
8.2.1.2.2.1.	Předložka <i>za - in</i>	622
8.2.1.2.2.2.	Předložka <i>po - nach</i>	622
	I. Ve spojení s ČS označujícími charakteristická časová údobí (<i>prázdniny, dovolená, svátky, válka</i> aj.), nebo se S dějovými (návrat, probuzení).....	622
	A. Bez udání časového intervalu mezi popisovaným dějem či stavem a koncem údobí označeného substantivem.....	622
	B. S udáním časového intervalu	623
	II. Ve spojení s časovými substantivy <i>uteřina, minuta, hodina</i> atd.	623
8.2.1.2.3.	Děj nebo stav následuje po události, o níž se vypovídá	623
8.2.2.	Trvání děje či stavu	624
8.2.2.1.	Prosté trvání děje či stavu: Jak dlouho	624
8.2.2.1.1.	Trvání v minulosti, v budoucnosti nebo trvání opakované	624
8.2.2.1.1.1.	Doba neurčitá.....	624
	I. V češtině adverbii <i>dlouho</i> nebo <i>chvilu/chvilku</i> , v němčině adverbii <i>lange</i> nebo <i>kurz</i>	624
	II. V češtině výrazem <i>(po) celé + ČS'</i>	624
	III. V němčině kompozitem složeným z ČS (<i>Stunden, Tage</i> atd.) a adverbia <i>lang</i>	624
8.2.2.1.1.2.	Doba časově specifikovaná	624
8.2.2.1.2.	Trvání od doby minulé do přítomnosti: <i>od vs. seit</i>	625
8.2.2.1.2.1.	Děj trvá od časové hranice označené ČS (<i>váno, neděle</i> atd.) nebo číselným údajem	625
8.2.2.1.2.2.	Děj trvá jistou dobu (od doby minulé do doby promluvy).....	626
8.2.2.1.3.	Trvání v minulosti nebo budoucnosti od časové hranice označené substantivem nebo číselným údajem: <i>od vs. ab/von ... an</i>	627
8.2.2.1.3.1.	Děj nebo stav začíná v přítomnosti nebo začne v budoucnosti.....	627
8.2.2.1.3.2.	Děj nebo stav začal a skončil v minulosti	628
8.2.2.1.4.	Trvání děje či stavu do doby označené S a/nebo číselným údajem, nebo jiným způsobem.....	628
	I. Česká předložka <i>do</i>	628
	II. Německá předložka <i>bis (zum)</i>	628
	III. Trvání do neurčité doby krátce před dobou promluvy.....	628
8.2.2.1.5.	Trvání děje či stavu mezi dvěma dobami označenými substantivem, číselným údajem nebo adverbium	629
8.2.2.2.	Trvání ve lhotě: Za jak dlouho	629
8.2.2.2.1.	Dokdy: předložka <i>do - bis</i>	630
8.2.2.2.2.	V jaké lhotě: české předložky <i>za, do, během</i> vs. německé předložky <i>in, innerhalb, binnen</i>	630
8.2.2.2.3.	Trvání stavu po realizaci děje, o němž se vypovídá: Na jak dlouho	631
8.2.3.	Frekvence děje: Jak často.....	631
8.2.3.1.	<i>každý - jeder' + ČS</i> v akuzativu	631
8.2.3.2.	číslovka násobná + <i>za - in + ČS'</i>	632
8.2.3.3.	číslovka násobná + časové adverbium odvozené z ČS' (<i>denně, týdně, měsíčně, ročně</i>)	632
8.2.3.4.	Samostatné adverbium odvozené z časového substantiva	632
8.3.	Určení způsobu děje.....	633

8.3.1.	Určení charakteru děje.....	633
8.3.1.1.	Přímé určení charakteru děje	633
8.3.1.1.1.	Adverbium.....	633
8.3.1.1.2.	Konstrukce adjektivum nebo zájmeno + způsobem'.....	634
8.3.1.1.3.	Konstrukce ,s - mit + substantivum'.....	635
8.3.1.1.4.	Konstrukce adjektivum + substantivum'	636
8.3.1.2.	Určení charakteru děje srovnáním.....	636
8.3.2.	Určení prostředku děje.....	637
8.3.2.1.	Významová klasifikace.....	637
8.3.2.1.1.	Dopravní prostředek (včetně zvířat).....	637
8.3.2.1.2.	Nástroj.....	637
8.3.2.1.2.1.	Nářadí a nástroje pohyblivé	637
8.3.2.1.2.2.	Přístroje a nástroje nepohyblivé	638
8.3.2.1.2.3.	Hudební nástroje	638
8.3.2.1.3.	Část těla.....	638
8.3.2.1.4.	Látka.....	638
8.3.2.1.4.1.	Látka je prostředkem realizace děje	638
8.3.2.1.4.2.	Látka je materiálem, z něž je něco vyrobeno/ z něž se něco vyrábí.....	639
8.3.2.1.5.	Lidská aktivita	639
8.3.2.1.6.	Měřítko nebo vzor	639
8.3.2.2.	Speciální spojovací prostředky: <i>prostřednictvím, pomocí - mittels, mit Hilfe</i>	640
8.3.3.	Určení průvodní okolnosti	641
8.3.4.	Určení důsledku (následu, výsledku).....	641
8.4.	Určení příčiny.....	642
8.4.1.	Příčina nebo důvod v užším smyslu	642
8.4.1.1.	Předložka z - aus	642
8.4.1.2.	Předložky <i>pro, kvůli - wegen</i>	643
8.4.1.2.1.	Česká předložka <i>pro</i>	643
8.4.1.2.2.	Česká předložka <i>kvůli</i>	644
8.4.1.3.	Německá složená předložka <i>um ... willen</i> a předložky <i>vermöge</i> a <i>um</i>	645
8.4.1.4.	Předložky <i>důky - dank; kraft</i>	645
8.4.1.5.	Německé předložky <i>aufgrund, anhand, anlässlich, angesichts, infolge, mangels</i> a předložkové výrazy složené a jejich české ekvivalenty.....	646
8.4.1.5.1.	Předložka <i>aufgrund</i>	646
8.4.1.5.2.	Předložka <i>anhand</i>	647
8.4.1.5.3.	Předložka <i>anlässlich</i>	647
8.4.1.5.4.	Předložka <i>angesichts</i>	647
8.4.1.5.5.	Předložka <i>infolge</i>	647
8.4.1.5.6.	Předložka <i>mangels</i>	648
8.4.1.5.7.	Německé předložkové výrazy složené	648
8.4.1.6.	Český instrumentál vs. německá předložka <i>vor</i>	649
8.4.1.7.	Konkurence německých předložek <i>aus</i> a <i>vor</i>	649
8.4.1.8.	Německá předložka <i>durch</i>	650
8.4.1.9.	Německá předložka <i>ob</i>	650
8.4.2.	Účel.....	650
8.4.2.1.	Česká předložka <i>kvůli</i> vs. německé předložky <i>wegen</i> a <i>zuliebe</i>	650
8.4.2.2.	České předložky <i>na, k(e)</i> a <i>pro</i> vs. německá předložka <i>zu</i>	651
8.4.2.2.1.	České předložky <i>na</i> a <i>k</i>	651
8.4.2.2.2.	Česká předložka <i>pro</i>	651
8.4.2.2.3.	Jiné případy.....	651
8.4.2.3.	Německá předložka <i>zwecks</i>	652
8.4.2.4.	Německá předložka <i>halber</i>	652
8.4.3.	Podmínka	653
8.4.3.1.	Předložky <i>při</i> a <i>za</i> vs. <i>bei</i>	653
8.4.3.2.	České předložky <i>za</i> a <i>pod</i> vs. německá předložka <i>unter</i>	653
8.4.4.	Přípustka	654

8.4.4.1.	Speciální přípustkové předložky.....	654
8.4.4.1.1.	České předložky <i>navzdory/vzdor</i>	654
8.4.4.1.2.	Německá předložka <i>trotz</i>	654
8.4.4.1.3.	Německá předložka <i>ungeachtet</i> vs. český předložkový výraz <i>nehledě na</i>	654
8.4.4.2.	Česká předložka <i>přes</i>	655
8.4.4.3.	Předložka <i>při</i> – <i>bei</i>	655
8.4.5.	Zřetel.....	656
8.4.5.1.	Adverbium.....	656
8.4.5.2.	Český instrumentál.....	657
8.4.5.3.	Česká zřetelová konstrukce ‚co do + S (SS)‘.....	657
8.4.5.4.	Zřetelové předložky a složené předložkové výrazy.....	657
8.4.5.4.1.	Německé předložky a složené předložkové výrazy <i>hinsichtlich, bezüglich, im Hinblick auf</i> a <i>in bezug auf</i>	657
8.4.5.4.2.	Předložkové výrazy <i>s ohledem na</i> – <i>unter Berücksichtigung</i>	658
8.4.5.4.3.	Česká předložka <i>vůči</i> vs. německá předložka <i>gegenüber</i>	658
8.4.5.4.4.	České předložkové výrazy <i>stran</i> a <i>ve věci</i>	658
8.4.5.4.5.	Konstrukce <i>jako</i> – <i>als</i> + <i>S'</i>	658
8.4.5.4.6.	České předložky <i>pro</i> a <i>na</i> vs. německá předložka <i>für</i>	659
8.5.	Určení shody a rozdílu.....	659
8.5.1.	Určení shody.....	659
8.5.2.	Určení rozdílu.....	660
8.6.	Určení zdroje informace (<i>podle</i> vs. <i>nach, laut, zufolge</i>).....	661
8.6.1.	Německé předložky <i>nach</i> a <i>laut</i>	661
8.6.2.	Německá předložka <i>zufolge</i>	661
8.7.	Stažené tvary předložkových pádů v němčině.....	661
9.	Souvěti	663
9.1.	Úvodní výklady a základní terminologie.....	663
9.2.	Souvětná determinace.....	665
9.2.1.	Věty podmětové.....	665
9.2.1.1.	Podmětové věty primární.....	665
9.2.1.1.1.	Věty podmětové jako doplnění přísudků slovesně-jmenných.....	666
9.2.1.1.1.1.	Začleněné věty s VF.....	666
	I. V přísudku věty základové je adjektivum nebo adverbium.....	666
	II. V přísudku věty základové je substantivum.....	667
9.2.1.1.1.2.	Začleněný infinitiv.....	668
9.2.1.1.1.3.	Konkurence začleněné věty a infinitivu.....	668
9.2.1.1.2.	Věty podmětové jako doplnění přísudků slovesných.....	668
9.2.1.2.	Podmětové věty vztažené.....	670
9.2.2.	Věty předmětové.....	671
9.2.2.1.	Druhy vět předmětových.....	671
9.2.2.1.1.	Předmětové věty spojkové.....	671
9.2.2.1.2.	Předmětové věty vztažené.....	672
9.2.2.1.2.1.	Vztažené věty uvozené zájmeny <i>kdo, co</i>	672
9.2.2.1.2.2.	Vztažené věty uvozené zájmennými příslovci.....	672
9.2.2.2.	Odlíšnosti v gramatické struktuře obou jazyků.....	673
9.2.2.2.1.	Německé věty předmětové neuvozené spojkou.....	673
9.2.2.2.2.	Začleněný infinitiv.....	673
9.2.2.2.3.	Předmětové věty vyjadřující „cizí mínění“.....	674
9.2.2.2.4.	Sousednost časů.....	674
9.2.3.	Determinace větou podmětovou i předmětovou zároveň.....	675
9.2.3.1.	Podmět i předmět jsou věty s VF.....	675
9.2.3.2.	Podmět i předmět jsou v infinitivu.....	675
9.2.4.	Užívání korelativ.....	675
9.2.4.1.	Úvodní nástin.....	675
9.2.4.2.	Korelativa u vět podmětových.....	676

9.4. Křížení vět.....	788
9.4.1. Zkřížené souvětí otázkové	789
9.4.2. Zkřížené souvětí oznamovací	790
10. Negace	793
10.1. Obecná charakteristika	793
10.1.1. Český záporný prefix ne-.....	793
10.1.2. Vícenásobná negace.....	794
10.1.3. Rozdíly v soustavě a užívání lexikálních zápoků v češtině a němčině.....	794
10.2. Záporky	794
10.2.1. Odpověďová záporka ne - nein.....	794
10.2.2. Záporná zájmena	795
10.2.3. Záporky zdůrazňovací.....	796
10.3. Negace celková a částečná	798
10.3.1. Negace celková.....	798
10.3.2. Negace částečná	804
10.4. Negace vícenásobná	809
10.4.1. Negace vícenásobná s pozitivním významem	809
10.4.2. Negace vícenásobná s negativním významem v češtině	810
10.5. Speciální případy negace	811
10.5.1. Už ne- vs. nicht mehr	811
10.5.2. Česká struktura ani + záporný přísudek a její německé ekvivalenty.....	811
10.5.3. Koordinace negovaných výrazů	812
10.5.4. Kein vs. nicht ein v němčině.....	815
Citovaná literatura	817
Rejstřík věcný český	819
Rejstřík věcný německý	827
Rejstřík terminologický	835

9.2.4.2.1.	Korelativa u podmětových vět primárních	676
9.2.4.2.2.	Korelativa u podmětových vět vztahných	678
9.2.4.3.	Korelativa u vět předmětových	680
9.2.4.3.1.	Korelativa u předmětových vět primárních	680
9.2.4.3.1.1.	Obecný přehled	680
9.2.4.3.1.2.	Korelativní <i>es</i> v němčině	681
	I. Slovesa, u nichž se korelativa užívá	681
	A. Slovesa, u nichž se korelativa <i>es</i> užívá fakultativně	681
	B. Slovesa, u nichž je korelativní <i>es</i> preferenční	682
	C. Slovesa, u nichž je korelativní <i>es</i> obligatorní	682
	D. Slovesa s korelativním <i>es</i> u začleněných infinitivů	682
	II. Slovesa, u nichž převládá nebo je noremní užívání bez korelativa	683
9.2.4.3.1.3.	Korelativní <i>to</i> v češtině	683
	I. Korelativní <i>to</i> u přísudků s vazbou akuzativní	683
	II. Korelativní <i>to</i> u přísudků s vazbou genitivní	684
	III. Korelativní <i>to</i> u přísudků s vazbou předložkovou	684
9.2.4.3.2.	Korelativa u předmětových vět vztahných	685
9.2.5.	Věty místní	686
9.2.6.	Věty časové	687
9.2.6.1.	Současnost dějů	688
9.2.6.1.1.	Prosté ztotožnění doby trvání dějů	688
9.2.6.1.1.1.	Spojky <i>když</i> – <i>als/wenn</i> a <i>zatímco</i> – <i>während/indes</i>	688
	I. Spojky <i>když</i> a <i>als</i>	688
	II. Německá časová spojka <i>wenn</i>	689
	III. Spojky <i>zatímco</i> – <i>während/indes</i>	690
9.2.6.1.1.2.	Německá časová spojka <i>wo</i>	691
9.2.6.1.1.3.	Německé participium a český přechodník	691
9.2.6.1.1.4.	Časová věta vs. předložková konstrukce	691
9.2.6.1.2.	Speciální významy	692
9.2.6.1.2.1.	Jeden děj trvá pouze takovou dobu, po kterou trvá děj druhý, probíhající současně s dějem prvním	692
9.2.6.1.2.2.	Pokaždé, když nastane nějaký děj, v té chvíli již trvá nebo právě nastane jiný děj	693
9.2.6.2.	Časová hranice	693
9.2.6.2.1.	Hranice, od které trvá děj: <i>od té doby, co – seit</i>	693
9.2.6.2.2.	Hranice, po kterou trvá děj či stav: <i>dokud – bis</i>	694
9.2.6.2.3.	Hranice, od které nastane děj	695
9.2.6.3.	Posloupnost dějů	695
9.2.6.3.1.	Nespecifikovaná posloupnost dějů	695
9.2.6.3.1.1.	Děj věty závislé předchází ději věty řídící	695
	I. <i>Když</i> – <i>als/wenn</i>	696
	A. Protiklad jedinečné a opakující se události	696
	B. Větosled	696
	II. <i>Až</i> – <i>wenn</i>	697
	III. Český spojkový výraz <i>poté, co</i>	698
	IV. Německá spojka <i>nachdem</i>	698
	A. Plusquamperfektum – préteritum	699
	B. Perfektum – přezens	699
	C. Perfektum – perfektum	699
	D. Préteritum – přezens	700
	E. Přezens – přezens	700
9.2.6.3.1.2.	Děj věty řídící předchází ději věty závislé	700
9.2.6.3.1.3.	Děj, který předchází druhému ději, je vyjádřen minulým participiem	700
9.2.6.3.2.	Specifikovaná posloupnost dějů	701
9.2.6.3.2.1.	Spojky <i>než</i> – <i>bevor/ehe/bis</i>	701
	I. Situace v obou jazycích: obecný přehled	701

II.	Situace v němčině.....	702
A.	Souvětná výpověď se vztahuje k minulosti	702
B.	Souvětná výpověď se vztahuje k budoucnosti	702
III.	Podpůrné explicitní výrazy (<i>dříve než</i> aj.).....	703
9.2.6.3.2.2.	Spojky <i>dokud – bis/bevor/ehe</i>	703
9.2.6.3.2.3.	Kombinace spojky <i>když – als</i> s partikulemi <i>až, teprve – erst</i>	704
9.2.6.3.2.4.	Spojky <i>sotva, jakmile – kaum (dass), sobald, sowie</i>	706
9.2.7.	Věty způsobové.....	707
9.2.7.1.	Přímé určení způsobu.....	707
9.2.7.1.1.	Vlastní určení způsobu děje.....	707
9.2.7.1.1.1.	Způsob realizace děje je „pracovním postupem“	707
9.2.7.1.1.2.	Způsob realizace děje je příležitostnou a spíše nepodstatnou okolností nebo nepřímým prostředkem dosažení jistého cíle	707
9.2.7.1.2.	Daný děj funguje jako děj jiný, resp. jako prostředek realizace děje jiného	708
9.2.7.1.3.	Komplexní vztah způsobově-příčinný, resp. způsobově-podmínkový	708
9.2.7.1.4.	Způsob realizace děje vede k určitému důsledku	708
9.2.7.2.	Určení způsobu srovnáním.....	709
9.2.7.2.1.	Shoda ve způsobu realizace dějů, mezi nimiž je vztah jisté přiměřenosti	709
9.2.7.2.2.	Vztah podobnosti	709
9.2.7.2.3.	Vztah rozdílnosti.....	710
9.2.7.2.3.1.	Věta řídící obsahuje kladný přísudek	710
9.2.7.2.3.2.	Přísudek věty řídící obsahuje záporné modální sloveso <i>nemöžu,</i> <i>neumij ap.</i>	710
9.2.8.	Věty příčinné.....	711
9.2.8.1.	Věty příčinné a důvodové.....	711
9.2.8.1.1.	Formální prostředky vztahu příčinně-důvodového	712
9.2.8.1.1.1.	Vyjádření syntetické: přehled spojek	712
I.	<i>Protože – weil</i>	712
II.	<i>Nebol – denn</i>	712
III.	Ostatní příčinné spojky.....	713
A.	Česká spojka <i>poněvadž</i>	713
B.	České spojky <i>jelikož a ježto</i>	713
C.	<i>Když – wo doch</i>	714
D.	Německá spojka <i>da</i>	714
E.	Německá spojka <i>zumal</i>	715
IV.	Složené spojkové výrazy korelativní	715
A.	<i>proto, že – deshalb, weil</i>	715
B.	Ostatní korelativní spojovací výrazy	717
9.2.8.1.1.2.	Participiální konstrukce.....	717
9.2.8.1.1.3.	Lexikální vyjádření.....	718
9.2.8.1.1.4.	Vyjádření syntakticko-lexikální	719
9.2.8.1.1.5.	Vyjádření implicitní	719
9.2.8.1.1.6.	Konkurence jazykových prostředků.....	719
9.2.8.1.2.	Věty zdůvodňovací.....	719
9.2.8.2.	Věty důsledkové.....	720
9.2.8.3.	Věty příčinně-srovnávací.....	722
9.2.9.	Věty účelové.....	722
9.2.9.1.	Situace v obou jazycích	722
9.2.9.1.1.	Obecné vymezení	722
9.2.9.1.2.	Větosled.....	722
9.2.9.1.3.	<i>Jen aby – nur, um</i>	723
9.2.9.1.4.	Užívání korelativních výrazů	723
9.2.9.2.	Situace v češtině	724
9.2.9.2.1.	Formální poznámky k účelové spoje v češtině.....	724
9.2.9.2.2.	Účelové souvětí se spojkou <i>ať</i>	725
9.2.9.2.3.	Účelové infinitivní konstrukce v češtině.....	725

9.2.9.3.	Situace v němčině	725
9.2.9.3.1.	Německá účelová konstrukce ‚um + zu + infinitiv‘	725
9.2.9.3.2.	<i>Sie ging einkaufen</i>	726
9.2.9.3.3.	Německá účelová spojka <i>auf dass</i>	727
9.2.10.	Věty účinkové	727
9.2.10.1.	Účinek reálný, tj. účinkový vztah, který nastal	727
9.2.10.1.1.	Konstrukce se spojkou <i>že – dass</i>	727
	přísudek (+ <i>tak/natolik/do té míry</i> – <i>,so/derart/dermaßen</i>) + <i>že – dass</i> ‘	727
9.2.10.1.1.2.	přísudek + <i>tak/natolik</i> – <i>,so/derart</i> + adverbium + <i>že – dass</i> ‘	728
9.2.10.1.1.3.	<i>tak/natolik – so/derart</i> + přísudkové adjektivum + <i>že – dass</i> ‘	728
9.2.10.1.1.4.	<i>takový – solch-/derartig-</i> + substantivum + <i>že – dass</i> ‘	729
9.2.10.1.1.5.	<i>tak – so/solch-/derart</i> + adjektivum + substantivum + <i>že – dass</i> ‘	729
9.2.10.1.2.	Konstrukce se spojkou <i>až – bis</i>	729
9.2.10.2.	Účinek možný	730
9.2.10.3.	Účinek nenastalý	730
9.2.11.	Věty podmínkové	731
9.2.11.1.	Podmínkové spojky	731
9.2.11.1.1.	Obecný přehled	731
9.2.11.1.2.	Význam, styl a frekvence českých podmínkových spojek	732
9.2.11.1.2.1.	České spojky <i>když</i> a <i>jestli</i>	732
9.2.11.1.2.2.	České spojky <i>pokud</i> , <i>jestliže</i> a <i>–li</i>	732
9.2.11.1.2.3.	Česká spojka <i>kdyby</i>	732
9.2.11.1.2.4.	Česká spojka <i>pakliže</i>	733
9.2.11.1.3.	Německé spojky podmínkové	733
9.2.11.2.	Odlíšnosti ve struktuře podmínkových souvětí v češtině a němčině	733
9.2.11.2.1.	Podmínkové souvětí vztahující se k budoucnosti: časová a modální forma vedlejší věty	733
9.2.11.2.1.1.	Situace v češtině:	733
	I. Věta uvozená spojkou <i>pokud</i> nebo <i>jestliže</i>	733
	II. Věta uvozená spojkou <i>kdyby</i>	734
	III. Věta uvozená spojkou <i>jestli</i>	734
	IV. Věta uvozená spojkou <i>když</i>	734
9.2.11.2.1.2.	Situace v němčině:	734
	I. Indikativ nebo kondicionál	734
	II. Perfektum ve větě závislé	734
	III. Sloveso <i>sollen</i>	735
9.2.11.2.2.	Německé podmínkové souvětí asyndetické	735
9.2.11.2.3.	Konstrukce „polovětné“ a věta imperativní	735
9.2.11.2.3.1.	Pouze v němčině: eliptická konstrukce ‚podmínková spojka + adjektivum nebo participium‘	735
9.2.11.2.3.2.	V obou jazycích: konstrukce participiální	736
9.2.11.2.3.3.	Podmínkový infinitiv	736
9.2.11.2.3.4.	V obou jazycích: podmínkový imperativ	736
9.2.11.3.	Významové druhy souvětí německého vztahu podmínkového	736
9.2.11.3.1.	Konstatování podmínkového vztahu	736
9.2.11.3.2.	Tvrzení o podmínkovém vztahu	737
9.2.11.3.2.1.	Tvrzení vyplývá z toho, co podle vůle M (pravděpodobně) nastane v budoucnosti jako následek	737
9.2.11.3.2.2.	Tvrzení vyplývá z opakujících se událostí příčiny a následku	738
9.2.11.3.2.3.	Tvrzení vyplývá z předpokladu M o možném následku	738
9.2.11.3.3.	Kladení podmínky	739
9.2.11.3.3.1.	Kladení podmínky přímo	739
9.2.11.3.3.2.	Kladení podmínky nepřímou	740
9.2.11.3.4.	Hypotetická podmínka nereálná	740
9.2.11.3.4.1.	Nereálná podmínka uskutečnitelná	740
9.2.11.3.4.2.	Nereálná podmínka neuskutečnitelná	742

9.2.12.	Určení přípusky	742
9.2.12.1.	Formálně-významové typy přípuskového souvětí	743
9.2.12.1.1.	Souvětí prostě přípuskové s volným pořadím vět	743
9.2.12.1.1.1.	Souvětí s explicitně přípuskovými spojkami	743
	I. Stylová hodnota jednotlivých spojek a jiné formální vlastnosti přípuskového souvětí	743
	II. Zdůrazňovací adverbia a/nebo partikule	745
	III. Zdůraznění míry rozporu: česká spojka <i>jakkoli</i> a jí odpovídající německé přípuskové konstrukce asyndetické	745
9.2.12.1.1.2.	Souvětí s polysémní spojkou <i>aniž – ohne (dass)</i>	745
9.2.12.1.1.3.	Německé konstrukce se slovesem <i>mögen</i>	746
9.2.12.1.2.	Souvětí prostě přípuskové s pevným pořadím vět	746
9.2.12.1.2.1.	Přípusková věta je v postpozici	746
	I. Spojky speciálně přípuskové	747
	A. Jednoduché spojky: <i>přesto – dennoch/trotzdem</i>	747
	B. Složené spojkové výrazy	747
	II. Spojky obecně odporovací	748
	III. <i>Nicméně – allerdings/gleichwohl/indes</i>	748
	IV. Český spojovací výraz <i>ale stejně</i>	749
	V. Spojovací výraz (<i>a</i>) <i>přítom – dabei</i>	750
9.2.12.1.2.2.	Přípusková věta je v antepozici	750
	I. Souvětí s přípuskovou konstrukcí eliptickou	750
	II. Pouze v němčině: asyndetické spojení dvou slovesných přísudků	751
9.2.12.1.3.	Souvětí podmínkově přípuskové	751
9.2.12.1.3.1.	Podmínkově přípuskový vztah reálný	751
	I. Spojky <i>i když – auch wenn/wenn auch</i>	751
	II. České spojky <i>i když ; ani když</i>	752
9.2.12.1.3.2.	Přípuska hypotetická (irelevantní): česká spojka <i>i kdyby</i>	753
9.2.12.1.3.3.	Zdůraznění rozporu a míry nepřiznivě okolnosti	753
9.2.12.1.4.	Vztah přípuskové srovnávací	755
9.2.13.	Souvětný vztah rozporu	755
9.2.13.1.	Formální prostředky souvětého vztahu rozporu	755
9.2.13.1.1.	Obecný přehled odporovacích spojek, jejich styl a frekvence	755
9.2.13.1.2.	Slovesled odporovacích spojek	756
9.2.13.1.2.1.	České spojky <i>ale a ovšem</i> a německé spojky <i>aber</i> a <i>jedoch</i>	756
9.2.13.1.2.2.	České spojky <i>avšak</i> a <i>jen(om)že</i> a německá spojka <i>doch</i>	756
9.2.13.1.2.3.	Česká spojka <i>však</i> vs. německá spojka <i>doch</i>	757
9.2.13.1.3.	Osamostatněné věty odporovací	757
9.2.13.1.4.	Polysémní spojka <i>aniž – ohne (dass)</i>	758
9.2.13.1.5.	<i>Přítom – dabei</i>	758
9.2.13.1.6.	Německá spojka <i>wo doch</i>	758
9.2.13.1.7.	Polysémie (víceznačnost) odporovacích spojek	759
9.2.13.2.	Významové aspekty souvětého vztahu rozporu	759
9.2.13.2.1.	Obsahy přísudků jsou v jistém rozporu či nesouladu	759
9.2.13.2.1.1.	Obecný vztah rozporu	759
9.2.13.2.1.2.	Specifikace obecného vztahu rozporu	760
	I. Česká spojka <i>jen(om)že</i>	760
	II. Spojky <i>zato, ale zato, zato však – dafür, dafür aber, doch dafür</i>	760
	III. Spojka <i>místo aby – (an)statt</i>	761
	IV. Spojka <i>než aby/než by – statt/anstatt</i>	761
	V. Korelativní konstrukce <i>přilíš + adjektivum/adverbium + než aby' –</i> <i>(viel) zu + adjektivum + als dass/um'</i>	761
	VI. Německá spojka <i>bevor</i>	762
9.2.13.2.2.	Souvětí se spojkou <i>nýbrž – sondern</i>	762
9.2.14.	Souvětný vztah měrový	763
9.2.14.1.	Srovnávání velké míry dvou dějů nebo vlastností	763

9.2.14.2.	Závislost stupňující se kvantity jevu věty základové na stupňující se kvantitě jevu věty závislé.....	763
9.2.14.2.1.	Narůstající kvantita jevu věty základové je podmiňována narůstající kvantitou jevu obaženého ve větě závislé.....	764
9.2.14.2.2.	Narůstající kvantita jevu věty základové je podmiňována klesající kvantitou jevu věty závislé nebo naopak.....	764
9.2.15.	Věty omezovací.....	765
9.2.15.1.	Věty výjimečné.....	765
9.2.15.1.1.	České spojky <i>ledaže/leda že</i>	765
9.2.15.1.2.	Německá spojka <i>auffer</i>	766
9.2.15.1.3.	Německé složené spojky <i>auffer dass</i> a <i>auffer wenn</i>	766
9.2.15.1.4.	Primární podmínková spojka <i>pokud – soweit</i>	766
9.2.15.1.5.	Německá partikule <i>schon</i>	767
9.2.15.2.	Věty zřetelové.....	767
9.2.15.2.1.	Zřetel k aspektu či slozce jevu.....	767
9.2.15.2.2.	Zřetel k míře jevu.....	767
9.2.15.2.2.1.	Komplexní spojovací výrazy v obou jazycích.....	767
9.2.15.2.2.2.	Německá spojka <i>zumal (wenn)</i>	768
9.2.15.2.2.3.	Spojovací výraz <i>na to, že – dafür, dass</i>	768
9.2.16.	Věty vztažné.....	768
9.2.16.1.	Spojovací výrazy vztažné.....	768
9.2.16.1.1.	Obecné vymezení.....	768
9.2.16.1.2.	Rozdíly v užívání vztažných výrazů mezi oběma jazyky.....	769
9.2.16.1.2.1.	Česká zájmena <i>kteří, jež</i> a <i>co</i>	770
9.2.16.1.2.2.	Německé vztažné výrazy <i>der</i> a <i>welcher</i>	771
9.2.16.1.2.3.	České vztažné zájmeno <i>jehož</i>	771
	I. Prostě vztažný význam zájmena <i>jehož</i>	771
	II. Vztažně přivlastňovací význam zájmena <i>jehož</i>	771
9.2.16.1.2.4.	Německé zájmeno <i>dessen</i>	771
	I. Prostě vztažná funkce zájmena <i>dessen</i>	771
	II. Vztažně přivlastňovací funkce zájmena <i>dessen</i>	772
9.2.16.1.2.5.	Česká zájmena <i>jejíž</i> a <i>jejichž</i>	772
9.2.16.1.2.6.	Německé zájmeno <i>deren</i>	772
	I. Zájmeno <i>deren</i> ve funkci prostě vztažné.....	772
	II. Zájmeno <i>deren</i> ve funkci vztažně přivlastňovací.....	773
9.2.16.1.2.7.	České zájmeno <i>jaký</i> a jeho německé ekvivalenty.....	773
	I. Vztažení k druhu.....	773
	II. Vztažení k substantivu určenému adjektivem v superlativu.....	773
9.2.16.1.2.8.	Vztažná zájmena vztahující se k zájmenům ukazovacím, kvantifikačním nebo osobním.....	774
	I. <i>Ten, který – Der/Derjenige, der</i> (a jejich tvary v sg. i pl.).....	774
	II. <i>Tö, co – Das, was</i>	774
	III. <i>Ti, kdo</i>	774
	IV. <i>Všichni, kteří/kdo – Alle, die</i>	774
	V. <i>Každý, kdo – Jeder, der</i>	775
	VI. <i>Já, který</i> ✕ <i>Ich, der ich</i>	775
9.2.16.2.	Strukturní typy vět vztažných.....	775
9.2.16.2.1.	Vztažné věty atributivní.....	775
9.2.16.2.2.	Vztažné věty doplňující.....	776
9.2.16.2.3.	Vztažné věty navazovací.....	776
9.3.	Souvětná koordinace.....	777
9.3.1.	Koordinace asyndetická.....	778
9.3.2.	Koordinace syndetická.....	778
9.3.2.1.	Vztah prostě koordináční: souvěti se spojkou <i>a – und</i>	778
9.3.2.1.1.	Aspekty formální:.....	778
9.3.2.1.1.1.	Interpunkce.....	778

9.3.2.1.1.2.	Souvětí polysyndetické	779
9.3.2.1.1.3.	Substantivní podmět po spojce <i>a – und</i>	779
9.3.2.1.1.4.	Zájmenný podmět po spojce <i>a</i>	779
	I. Neopakování (elipsa) podmětu	779
	II. Zájmenný podmět po spojce <i>a</i> v češtině	779
	A. Souvětí má různé subjekty; subjektem druhé věty je mluvčí nebo adresát	779
	B. Přímá řeč + nepřímá řeč + <i>a já</i>	780
9.3.2.1.1.5.	Konkurence substantivního a zájmeného podmětu 3. osoby po spojce <i>a</i>	780
9.3.2.1.2.	Aspekty významové	780
9.3.2.1.2.1.	Současné probíhající děje	780
	I. Samotná spojka <i>a – und</i>	780
	II. <i>a přitom – und dabei</i>	780
9.3.2.1.2.2.	Děje v časové posloupnosti	781
	I. Implicitní vyjádření časové posloupnosti samotnou spojkou <i>a</i>	781
	II. Explicitní vyjádření časové posloupnosti	781
9.3.2.2.	Vztah kontrastně porovnávací	781
9.3.2.2.1.	Polysémní spojka <i>zatímco – während</i>	782
9.3.2.2.2.	Česká polysémní spojka <i>jestliže</i>	782
9.3.2.2.3.	Spojky vyjadřující daný vztah explicitně	782
9.3.2.3.	Vztah alternativní	783
9.3.2.3.1.	Vztah čistě alternativní	783
9.3.2.3.1.1.	Vztah vylučovací: platí pouze obsah jedné z vět (jednoho z přísudků)	783
9.3.2.3.1.2.	Vztah paralelní: platí obsahy obou (všech) vět (přísudků)	784
	I. Přísudky se vztahují k různým dobám	784
	II. Přísudky se vztahují k různým subjektům	785
	III. Přísudky se vztahují k různým subjektům i k různým dobám	785
9.3.2.3.1.3.	Vztah dvojitý (víceré) možnosti	785
9.3.2.3.2.	Vztah alternativně důsledkový	785
9.3.2.4.	Vztah stupňovací	786
9.3.2.4.1.	<i>Nejen..., ale i – Nicht nur..., sondern auch</i>	786
9.3.2.4.2.	Česká spojka <i>ba</i> – německá partikule <i>ja</i>	787
9.3.2.4.3.	Česká spojka <i>natož</i> – německá spojka <i>geschweige</i>	787
9.4.	Křídlení vět	788
9.4.1.	Zkřídlené souvětí otázkové	789
9.4.1.1.	Situace v češtině	789
9.4.1.2.	Situace v němčině	790
9.4.2.	Zkřídlené souvětí oznamovací	790
9.4.2.1.	Situace v češtině	790
9.4.2.2.	Situace v němčině	791
10. Negace		793
10.1.	Obecná charakteristika	793
10.1.1.	Český záporný prefix <i>ne-</i>	793
10.1.2.	Vícenásobná negace	794
10.1.3.	Rozdíly v soustavě a užívání lexikálních zápokř v češtině a němčině	794
10.2.	Záporky	794
10.2.1.	Odpověďová záporka <i>ne – nein</i>	794
10.2.2.	Záporná zájmena	795
10.2.3.	Záporky zdůrazňovací	796
10.2.3.1.	České zdůrazňovací záporky	796
10.2.3.2.	Německé zdůrazňovací záporky	797
10.2.3.2.1.	<i>Keinesfalls, keineswegs, mitnichten</i>	797
10.2.3.2.2.	<i>Gar nicht a überhaupt nicht</i>	797
10.3.	Negace celková a částečná	798
10.3.1.	Negace celková	798

10.3.1.1.	<i>Nevím. – Ich weiß es nicht.</i>	798
10.3.1.2.	Pozice německé zápornky <i>nicht</i>	799
10.3.1.2.1.	Zápornka <i>nicht</i> v pozici nekoncové.....	799
10.3.1.2.2.	Zápornka <i>nicht</i> v pozici koncové.....	801
10.3.1.3.	Německé zápornky <i>kein</i> a <i>keinerlei</i> a česká zápornka <i>žádný</i>	801
10.3.1.3.1.	Německá zápornka <i>kein</i> a její české ekvivalenty.....	801
10.3.1.3.2.	Německá zápornka <i>keinerlei</i>	802
10.3.1.3.3.	Užívání zápornky <i>žádný</i> v češtině.....	802
10.3.1.3.3.1.	Zápornka <i>žádný</i> je obligatorní.....	802
10.3.1.3.3.2.	Zápornka <i>žádný</i> je fakultativní.....	803
	I. Zápornka <i>žádný</i> je preferenční.....	803
	II. Zápornka je obvyklá, ale ne preferenční.....	803
	A. Negováno je abstraktní substantivum, na němž je přízvuk.....	803
	B. Negováno je substantivum označující charakteristickou vlastnost osoby (<i>boháč, chudák, svatoušek</i> apod.).....	804
10.3.2.	Negace částečná.....	804
10.3.2.1.	Obecné vymezení.....	804
10.3.2.2.	Vyjádření částečné negace.....	805
10.3.2.2.1.	Implicitní vyjádření.....	805
10.3.2.2.2.	Explicitní vyjádření.....	805
10.3.2.2.2.1.	Částečná negace s explicitně nevyjádřeným kontrastem.....	805
	I. Částečná negace mimo oblast zájmených kvantifikátorů.....	805
	A. Zápornka <i>ne – nicht</i> v pozici bezprostředně před negovaným výrazem.....	805
	B. Inverzní slovosled se dvěma intonačními vrcholy.....	806
	II. Částečná negace v oblasti zájmených kvantifikátorů.....	806
10.3.2.2.2.2.	Částečná negace s explicitně vyjádřeným kontrastem.....	808
	I. Kontrastní koordinace kladného a záporného výrazu v rámci věty jednoduché.....	808
	A. Asyndetická koordinace.....	808
	B. Koordinace spojkou <i>a – und</i>	808
	C. Koordinace spojkou <i>ale – sondern</i>	809
	D. (<i>sice +</i>) substantivum – <i>ale ne/žádný</i>	809
	II. Kontrastní koordinace kladného a záporného výrazu v rámci souvětí.....	809
10.4.	Negace vícenásobná.....	809
10.4.1.	Negace vícenásobná s pozitivním významem.....	809
10.4.2.	Negace vícenásobná s negativním významem v češtině.....	810
10.5.	Speciální případy negace.....	811
10.5.1.	<i>Už ne- vs. nicht mehr</i>	811
10.5.2.	Česká struktura <i>ani +</i> záporný přísudek a její německé ekvivalenty.....	811
10.5.2.1.	<i>Ani ne- vs. nicht einmal</i>	811
10.5.2.1.1.	Komplexní zápornka se vztahuje ke slovesnému přísudku.....	811
10.5.2.1.2.	Komplexní zápornka se vztahuje k větnému podmětu nebo předmětu.....	811
10.5.2.1.2.1.	Negovaná skutečnost není ve sféře negace výjimkou.....	811
10.5.2.1.2.2.	Negovaná skutečnost měla být splněna jako jistá minimální podmínka.....	812
10.5.2.2.	<i>Ani + S +</i> záporný přísudek <i>vs. auch + S + nicht</i>	812
10.5.2.3.	Záporný predikát + <i>už ani vs. nicht einmal mehr</i>	812
10.5.3.	Koordinace negovaných výrazů.....	812
10.5.3.1.	Spojka <i>ani vs. weder – noch</i>	812
10.5.3.2.	Opakování zápornky <i>nicht</i> a <i>kein</i> v němčině.....	814
10.5.4.	<i>Kein vs. nicht ein</i> v němčině.....	815
	Citovaná literatura	817
	Rejstřík věcný český	819
	Rejstřík věcný německý	827
	Rejstřík terminologický	835

Obsah

Poděkování	1
1. Úvod	3
1.1. Předmluva	3
1.2. Účel a zaměření gramatiky	3
1.3. Charakter gramatiky	4
1.4. Obsah a uspořádání gramatiky obecně	5
1.5. K obsahu jednotlivých kapitol	6
1.6. Způsob popisu	6
1.7. Rozvržení popisu gramatických jevů	7
1.8. Jaký jazyk gramatika popisuje	7
1.9. Pojem gramatické normy a gramatičnosti	8
1.10. Vztah deskripce a preskripce	9
1.11. Příklady a doklady gramatických jevů	9
1.12. Způsoby citace dokladů	11
1.13. Zdroje citovaných dokladů	12
1.13.1. České zdroje	12
1.13.1.1. Počítačové korpusy	12
1.13.1.2. Manuální excerpcce	12
1.13.1.2.1. Knihy	12
1.13.1.2.1.1. České originály	12
1.13.1.2.1.2. Překlady	13
1.13.1.2.1.3. Prózy nevýznamných autorů (R)	13
1.13.1.2.2. Periodika	13
1.13.2. Německé zdroje	13
1.13.2.1. Počítačový korpus Institutu pro německý jazyk v Mannheimu (MPK)	13
1.13.2.1.1. Periodika	13
1.13.2.1.2. Knihy předních německých spisovatelů a vědců	13
1.13.2.1.3. Záznamy z jednání německého parlamentu:	13
1.13.2.1.4. Různé	13
1.13.2.2. Manuální excerpcce	14
1.13.2.2.1. Beletrie	14
1.13.2.2.1.1. Německé originály	14
1.13.2.2.1.2. Překlady	14
1.13.2.2.2. Odborná literatura:	14
1.13.2.2.3. Periodika	14
1.13.2.2.4. Korespondence (K)	14

1.13.2.3.	Poslechové doklady z německé televize (T).....	15
1.13.2.4.	Poslechové doklady z reality (PD)	15
1.14.	Užití zkratky a značky:.....	15
1.14.1.	Zkratky gramatických jevů:	15
1.14.1.1.	Běžné zkratky:	15
1.14.1.2.	Zavedené (zčásti i v jiných gramatikách užívané) zkratky:	15
1.14.2.	Zkratky zdrojů dokladů a příkladů.....	16
1.14.2.1.	Zkratky korpusů:	16
1.14.2.2.	Zkratky novin a jiných zdrojů:.....	16
1.14.2.3.	Zkratky knih:	16
1.14.2.4.	Zkratky slovníků:	17
1.14.2.5.	Ostatní zkratky:	17
1.14.3.	Zkratky zdrojů teoretických výkladů.....	17
1.14.3.1.	Zkratky gramatik a podobných příruček:.....	17
1.14.3.2.	Zkratky monografií:	17
1.14.4.	Značky gramatických jevů	17
2.	Komunikativní funkce jazyka a modalita	19
2.1.	Úvod.....	19
2.2.	Druhy komunikativních funkcí.....	20
2.2.1.	Obecná charakteristika a pojem performativního slovesa.....	20
2.2.1.1.	Obecná charakteristika	20
2.2.1.2.	Pojem performativního slovesa	22
2.2.2.	Kontaktové a zdvořilostní KF.....	24
2.2.2.1.	Oslovení	24
2.2.2.1.1.	Oslovování neznámého	24
2.2.2.1.2.	Oslovování komunikačního partnera.....	25
2.2.2.1.2.1.	Oslovování blízké nebo mluvčímu osobně známé osoby	25
2.2.2.1.2.2.	Oslovování veřejně známé osoby	25
2.2.2.2.	Pozdrav a představení	26
2.2.2.2.1.	Pozdrav	26
2.2.2.2.1.1.	Pozdrav při setkání	26
2.2.2.2.1.2.	Pozdrav při loučení.....	27
2.2.2.2.2.	Představení.....	28
2.2.2.3.	Poděkování.....	29
2.2.2.4.	Omluva.....	31
2.2.2.5.	Blahopřání a kondolence.....	32
2.2.3.	Sdělovací KF.....	33
2.2.3.1.	Užívání sloves performativních	33
2.2.3.1.1.	Oznámení v užším smyslu.....	33
2.2.3.1.2.	Slib	34
2.2.3.1.3.	Dovolení	34
2.2.3.1.4.	Speciální oznamovací funkce	35
2.2.3.2.	Věty oznamovací.....	35
2.2.4.	Tázací KF	36
2.2.4.1.	Užívání PS (<i>Ptám se tě/vás...</i>).....	36
2.2.4.2.	Věty tázací.....	37
2.2.4.2.1.	Otázky rozhodovací (tradičně „zjišťovací“, něm. Entscheidungsfragen).....	37
2.2.4.2.2.	Otázky doplňovací	37
2.2.5.	Apelové KF	38
2.2.5.1.	Užívání PS.....	38
2.2.5.1.1.	Rada a doporučení.....	38
2.2.5.1.1.1.	<i>Radím ti/vám... – Ich rate dir/Ihnen...</i>	38
2.2.5.1.1.2.	<i>Doporučuju ti/vám... – Ich empfehle dir/Ihnen...</i>	38
2.2.5.1.2.	Návrh	39
2.2.5.1.3.	Nabídka	39

2.2.5.1.4.	Pozvání	39
2.2.5.1.5.	Výzva.....	40
2.2.5.1.6.	Žádost a prosba.....	40
2.2.5.1.7.	Zákaz.....	42
2.2.5.1.8.	Příkaz a rozkaz.....	42
2.2.5.1.9.	Hrozba a varování.....	43
2.2.5.1.9.1.	KF varování v užším smyslu.....	43
2.2.5.1.9.2.	KF hrozby.....	43
2.2.5.1.10.	Rozhodnutí	43
2.2.5.2.	Větná forma apelových KF: úvodní obecný nástin	44
2.2.5.2.1.	Věty s imperativem.....	44
2.2.5.2.2.	Neotázková forma vět s indikativem	44
2.2.5.2.2.1.	Věty s přísudkem ve 2. os. ind. prez. nebo futura.....	44
2.2.5.2.2.2.	Věty s přísudkem ve 3. os. ind. prez. nebo kond.	45
	I. Přísudek se vztahuje na mluvčího	45
	II. Přísudek se vztahuje na adresáta.....	45
2.2.5.2.2.3.	Věty s přísudkem ve 3. os. ind. prez.	45
2.2.5.2.3.	Větná forma tázací.....	45
2.2.5.3.	Druhy apelu a jejich větná forma.....	46
2.2.5.3.1.	Výzva v užším smyslu.....	46
2.2.5.3.1.1.	Věty s imperativem	46
	I. 2. os.	46
	II. 1. os. pl.	46
	III. Užívání částic	47
2.2.5.3.1.2.	Větná forma tázací.....	48
	I. Užívání modálních sloves.....	48
	II. Užívání záporu.....	48
	III. Částice <i>mal</i>	48
2.2.5.3.1.3.	Větná forma sdělovací	49
	I. Bez modálního slovesa	49
	II. S modálním slovesem <i>wollen</i>	49
	III. S modálním slovesem <i>sollen</i>	49
2.2.5.3.1.4.	Infinitiv	50
2.2.5.3.1.5.	Nominální konstrukce	50
2.2.5.3.1.6.	Věty s počátkovou částicí <i>al/dass</i>	50
2.2.5.3.1.7.	Věty s počátkovou částicí <i>kdyby – wenn</i>	51
2.2.5.3.1.8.	Imperativ českého slovesa <i>koukat</i> a německých sloves <i>machen</i> nebo <i>zusehen</i>	51
2.2.5.3.1.9.	Německá konstrukce participiální	51
2.2.5.3.1.10.	Německá konstrukce ‚ <i>Lass uns + infinitiv</i> ‘	52
2.2.5.3.1.11.	Německé věty s počátkovou částicí <i>ob</i>	52
2.2.5.3.2.	Návrh.....	52
2.2.5.3.2.1.	Větná forma tázací.....	52
2.2.5.3.2.2.	České konstrukce s částicí <i>co</i>	53
	I. ‚ <i>co + kdyby(ch/chom/ste/aby(ch/chom/ste) + 1-ový tvar slovesný</i> (přičestí minulé)‘	53
	II. ‚ <i>co + infinitiv</i> ‘	53
2.2.5.3.2.3.	Německá konstrukce ‚ <i>wie wäre es, wenn</i> ‘	53
2.2.5.3.2.4.	Česká konstrukce ‚ <i>Pojď/Pojďte + 1. os. pl. ind. prez.</i> ‘	53
2.2.5.3.2.5.	Německá větná forma sdělovací s modálním slovesem <i>wollen</i>	54
2.2.5.3.3.	Žádost.....	54
2.2.5.3.4.	Výtka a výtka.....	54
2.2.5.3.4.1.	Větná forma tázací s tázacími výrazy <i>jak – wie</i> nebo <i>proč – warum</i> a částicí <i>jen – nur</i>	55
2.2.5.3.4.2.	Větná konstrukce s částicí <i>že – dass</i> v začátkovém větném postavení.....	55
2.2.5.3.4.3.	Větná forma tázací s částicemi	55
	I. České věty s částicí <i>to</i> v začátkovém větném postavení.....	55

	II. Konstrukce s českou částicí <i>copak</i> a německou částicí <i>denn</i>	55
2.2.5.3.4.4.	Konstrukce s infinitivem.....	55
2.2.5.3.4.5.	Implicitní vyjádření otázkou.....	56
2.2.5.3.5.	Varování a/ nebo hrozba	56
2.2.5.3.5.1.	Imperativ	56
2.2.5.3.5.2.	Věty s částicí <i>al' - dass'</i> v začátkovém větňém postavení a záporným slovesem.....	57
2.2.5.3.5.3.	Věty s indikativem a částicí <i>že'</i> v začátkovém větňém postavení: pouze v češtině.....	57
2.2.5.3.5.4.	Konstrukce <i>ne + aby'</i> v začátkovém větňém postavení.....	57
2.2.5.3.6.	Napomenutí	57
2.2.6.	Některé specifické KF a jejich výpovědní forma	58
2.2.6.1.	Námitka.....	58
2.2.6.1.1.	Prostředky shodné v obou jazycích	58
2.2.6.1.1.1.	Částice.....	58
2.2.6.1.1.2.	Větná forma tázací	58
2.2.6.1.2.	Prostředky existující pouze v češtině.....	59
2.2.6.1.2.1.	Částice <i>co</i> v začátkovém větňém postavení + kondicionál + klesavá intonace	59
2.2.6.1.2.2.	Konstrukce <i>co je to za + S + klesavá intonace'</i>	59
2.2.6.1.2.3.	Částice <i>tak</i> + klesavá intonace	59
2.2.6.1.2.4.	Konstrukce s tázacím zájmenem a infinitivem + klesavá intonace	59
2.2.6.1.2.5.	Částice <i>aby</i> v začátkovém větňém postavení.....	59
2.2.6.1.2.6.	Osobní zájmeno + <i>že</i> v začátkovém větňém postavení.....	59
2.2.6.1.3.	Prostředky existující pouze v němčině.....	59
2.2.6.2.	Obava	60
2.2.6.3.	Podiv.....	61
2.2.6.3.1.	Částice <i>ale - aber</i> ve středovém větňém postavení	61
2.2.6.3.2.	Německý inverzní slovosled	62
2.2.6.3.3.	Německá částice <i>ja</i> ve středovém větňém postavení.....	62
2.2.6.3.4.	Česká částice <i>ono</i> v začátkovém větňém postavení	63
2.2.6.3.5.	Německá částice <i>vielleicht</i>	63
2.2.6.3.6.	Německá konstrukce <i>ist das + nominální skupina'</i>	63
2.2.6.4.	Omluva.....	63
2.2.6.5.	Nelibost/ rozhořčení.....	64
2.2.6.6.	Ocenění.....	64
2.2.7.	Přací KF	65
2.2.7.1.	Slovesa <i>chtít - wollen</i> a <i>přát si - wünschen</i>	65
2.2.7.2.	Věty přací.....	65
2.2.7.2.1.	Situace v češtině.....	65
2.2.7.2.1.1.	Kondicionál přítomný a minulý.....	65
2.2.7.2.1.2.	Částice a konstrukce infinitivní.....	66
2.2.7.2.2.	Situace v němčině.....	66
2.2.7.2.2.1.	Struktura vět vyslovujících přání vztahujících se k přítomnosti nebo budoucnosti	67
I.	<i>„wenn + částice + konjunktiv přeterita/ složený tvar kondicionálový“</i>	67
II.	<i>„wenn + nur + indikativ prézenta“</i>	67
III.	<i>„konjunktiv nebo složený tvar kondicionálový v počátečním větňém postavení + částice“</i>	67
IV.	<i>„möge + infinitiv“</i>	67
V.	Prézentní konjunktivní tvar (konjunktiv I) na druhém místě ve větě.....	68
2.2.7.2.2.2.	Struktura vět vyslovujících přání vztahujících se k minulosti	68
2.3.	Formy a funkce vět tázacích	68
2.3.1.	Obecný úvod.....	68
2.3.2.	Otázky rozhodovací (intonační).....	69
2.3.2.1.	Větná forma otázek rozhodovacích (intonačních).....	69
2.3.2.1.1.	Antikadence (Stoupavá intonace).....	69

2.3.2.1.2.	Intonace + částice.....	70
2.3.2.1.2.1.	Částice v začátkovém postavení.....	70
2.3.2.1.2.2.	Částice ve středovém postavení.....	70
2.3.2.1.2.3.	Částice v koncovém postavení.....	70
2.3.2.1.3.	Komplexní větná struktura OR.....	70
2.3.2.2.	Komunikativní funkce otázek rozhodovacích.....	73
2.3.2.2.1.	Obecný úvod.....	73
2.3.2.2.2.	Významové druhy otázek rozhodovacích.....	75
2.3.2.2.2.1.	Otázky zjišťovací.....	75
	I. Otázky dubitativní (pochybnostní).....	75
	II. Otázky předpokladové.....	76
	III. Otázky pravděpodobnostní.....	76
	IV. OR specifických komunikativních funkcí.....	77
	A. Otázky přací.....	77
	B. Otázky obavové.....	77
	C. Otázky omluvné.....	77
2.3.2.2.2.2.	Otázky apelové.....	77
	I. Otázky žadací.....	77
	A. To, oč M žádá, je explicitně vyjádřeno predikátovým slovesem otázky, které má v češtině obvykle záporný tvar:.....	77
	B. M zjišťuje, zda tázaný momentálně vlastní či má k dispozici něco, co tazatel aktuálně potřebuje nebo co chce, aby mu bylo poskytnuto.....	78
	II. Otázky návrhové.....	78
	A. Otázky iniciační.....	78
	B. Otázky nabízející.....	78
	C. Otázky vybízející.....	79
	III. Otázky námitkové a/ nebo výtkové.....	79
2.3.2.2.2.3.	Otázky asertivní.....	79
2.3.2.2.2.4.	Otázky podivové.....	80
	I. M reaguje na to, co vidí.....	80
	II. M reaguje na to, o čem byl právě informován.....	80
2.3.2.3.	Formy odpovědi na otázky rozhodvací.....	80
2.3.2.3.1.	Odpověď kladná.....	80
2.3.2.3.1.1.	<i>Ano/Jo/No. - Ja.</i>	80
2.3.2.3.1.2.	Opakování přísudkového slovesa.....	81
2.3.2.3.1.3.	Výrazy zesilující nebo oslabující kladnou odpověď.....	81
2.3.2.3.2.	Odpověď záporná.....	83
2.3.3.	Otázky doplňovací.....	84
2.3.3.1.	Tázací výrazy.....	84
2.3.3.1.1.	Tázací výrazy jednoslovné.....	85
2.3.3.1.2.	Tázací výrazy složené.....	85
2.3.3.1.2.1.	V češtině.....	85
2.3.3.1.2.2.	V němčině.....	85
	I. <i>was für + S.</i>	85
	II. Výrazy složené z předložky a tázacího zájmena nebo adverbia.....	85
2.3.3.2.	Předmět dotazu.....	86
2.3.3.2.1.	Subjekt nebo objekt děje.....	86
2.3.3.2.2.	Okolnost děje (místo, čas, způsob, příčina).....	86
2.3.3.2.3.	Identita či vlastnost subjektu či objektu.....	86
2.3.3.2.4.	Druh činnosti nebo události.....	87
2.3.3.3.	Významová klasifikace OD.....	87
2.3.3.3.1.	Otázky asertivní.....	87
2.3.3.3.2.	Otázky námitkové-výzové.....	87
2.3.3.3.3.	Otázky námitkové-obavové.....	88
2.4.	Větná modalita.....	89